

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. K. WYŻSZEGO GIMNAZYUM

W DROHOBYCZU

ZA ROK SZKOLNY

1905.

0110

TREŚĆ:

1. MATERIAŁY DO HISTORII KOŚCIOŁA W DROHOBYCZU.
WYDAŁ FELIKS GĄTKIEWICZ.
2. CZĘŚĆ URZĘDOWA PRZEZ DYREKTORA.

—

NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOLNEGO.

Z Drukarni Jana Brosia w Drohobyczu.

1905.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

MATERIAŁY DO HISTORII KOŚCIOŁA W DROHOBYCZU

WYDAŁ

FELIKS GĄTKIEWICZ

W sprawozdaniach c. k. gimnazjum drohobyckiego za r. 1903 i 1904 ogłosiłem rozprawę p. t. „Kościół w Drohobyczu Szkic historyczno opisowy“. Rzeczą była zrobiona niejako na zamówienie z ograniczeniem czasu — do czerwca i z ograniczeniem miejsca do dwóch, najwyżej trzech arkuszy objętości. Gdy do tych krępujących więzów dodam niemożność zapoznania się z całym materiałem surowym przed przystąpieniem do właściwej pracy, — gdy dodam brak źródeł historycznych, przystępnych tylko w centrach nauki, to choć w części usprawiedliwię nieokładności i ugrupowanie opisu, które wcale nie odpowiadało mojej intencji. Przecież, gdy dla braku środków naukowych na tak zwanej prowincji nie łatwo pisać pracę, ten pomnik, nie w stolicy źródeł naukowych ale w miejscu, na podstawie miejscowego materiału, o ile zachowany, można było nakreślić. Dla udokumentowania wniosków w pracy, równie dla przysporzenia cegiełek budowniczym przeszłości dziejowej Drohobycza, umieszczam w sprawozdaniu gimn. b. r. „Materiały do historii kościoła w Drohobyczu“. Materiały przechowuje archiwum miejskie i kościelne. Dla braku miejsca uwzględniłem w publikacji część tylko materiału, pierwszorzędnej wartości, z archiwum miejskiego. W archiwum kościelnym tutejszego probostwa znalazłem:

1. Inwentarz z r. 1743 z wizytacji ks. biskupa przemyskiego, Wacława Hieronima Ogończyk z Bogusławic Sierakowskiego.

2. Inwentarz 1797 r. z wizytacji biskupa przemyskiego, Antoniego de Gołasze Dąb Gołaszewskiego, spisany przez ks. proboszcza Ignacego Jarockiego. Autor wspomina we wstępie o różnych inwentarzach, zaprzepaszczonych lub oddanych kapitule chełmskiej; w dalszym ciągu grupuje materiał w rozdziałach: „Stan kościoła, Wieś Dobrowlany, Grunta kościelne, Pleban drohobycki, Prowenta kościoła i plebana, Księża przy kościele, służba, Księży i kościelnych służących liczba dawniej a teraz, co który brał a bierze, Szpital ubogich, Sprzęt kościoła, Wioski, w których administruje kościół drohobycki”. Właściwie inwentarz ten wyszedł poza ramy swoje, przybrał formę kroniki, którą ks. Jarocki upamiętnił swe rządy duszpasterskie w Drohobyczu. W tem miejscu ośmielę się zwrócić uprzejmą prośbę do obecnego Przewielebnego ks. Proboszcza, by zarządził łaskawie przyszłym wiekom na świadectwo spisanie kroniki właśnie rozpoczętej restauracji kościoła.

3. Liber Memorabilium z pierwszej połowy XIX. w. zawiera napisy na ścianach kościelnych, imiona księży poprzednich wieków.

4. Inwentarz z r. 1890.

5. Kopie lub oryginały zapisów, skarg, podań, prośb, fasyi — rozporządzenia władz austryackich.

W Drohobyczu 26. maja 1905.

Feliks Gąthiewicz.

I.

1392 R. 16. GRUDNIA W DROHOBYCZU.

Władysław Jagiełło wyznacza na budowę kościoła N. P. Maryi w Drohobyczu 6 kóp groszy rocznie; ks. proboszczowi przy tym kościele pozwala założyć rybnik nad potokiem Pobug i daje mu na mieszkanie dworek Niedźwiedziowe Dworzyszcze.

Kopia, przechowana w archiwum probostwa drohobyckiego, drukowana w Aktach grodzkich t. IV. str. 7. Równie na probostwie jest kopia potwierdzenia tego przywileju przez Zygmunta I. 1509 r.

II.

1456 R. 25. PAŹDZIERNIKA W SANDO-MIERZU.

Kazimierz Jagiellończyk wykupione sołtystwo w Dobrowlanach przez Marcina ołtarzystę zatwierdza jako prebendę ołtarza Bożego Ciała w rz. kat. kościele drohobyckim.

In nomine Domini Amen Ad perpetuam rei memoriam Quia tunc multis dubiorum et errorum occurimus machinationibus, gesta aetatis nostrae litterarum apicibus et testimonialibus perennamus. Proinde nos Kasimirus Dei gratia rex Poloniae nec non terrarum etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis, quomodo cupientes diem extremi iudicii piis operibus praevenire et cultum divinum ad honorem Dei Omnipotentis et Eius Gloriosae Virginis Mariae, in ecclesia parochiali in Drohobiez dioecesis Premisliensis collacionis nostrae ampliare, sculteliam in villa Dobrowlany ecclesiae praedictae, quam discretus Martinus altarista in ibidem cum suis consanguineis, pro priis pecuniis, de voluntate honorabilis Mathiae, plebani pro tunc, in Drohobiez, comparavit et exemit, quam comparisonem et exemptionem reverendus dominus Petrus, episcopus olim cum suo capitulo premisliensi pro eodem altari incorporavit et appli-

cavit, super quibus incorporacionibus et applicacionibus predicto altari et eius altaris lae Martino et aliis pro tempore existentibus nostrum regium consensum et appensum damus perpetuis temporibus et praebemus tenore presentium eandemque litteram praedicti domini Petri, olim episcopi et eius capituli premisliensis et litteram Mithiae plebani, quas volumus hic habere pro insertis et . . . in omnibus punctis, clausulis et articulis ratificamus, approbamus, robur perpetuae firmitatis decernimus obtinere, mandamusque et committimus domino loci ordinario aut officiali suo premisliensi, pro tempore existenti, censuarios eiusdem altaris ad solvendum census et proventus primo altaris lae et aliis pro tempore existentibus censuris ecclesiasticis complere. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Actum Sandomirie, feria secunda proxima ante festum St. Simonis et Judae, apostolorum, anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo sexto. praesentibus magnificis ac generosis dominis, Johanne de Rzeschow, castellano et capitaneo, Johanne de Thanczin pallatino, Andrea Leopoliensi, Nicolao de Zakrzew Vysliciensi, castellano et aliis.

Datum per manus Venerabilis Joannis de Bzeze, doctoris in utroque iure, pallatii causarum auditoris. L. sigilli appensi.

Odpis w księdze pamiątkowej probostwa drohobyckiego, sporządzoney z aktów miejskich. Czego dowodem napis u dołu :

Quodquidem privilegium officium praesens advocatiale et scabinale iuratum Drohobyicense ad acta suscepit et ex his authentice extradi mandavit, in cuius rei idem sigillum advocatiale impressum.

l. s.

Michael Lactini

notarius iuratus drohobicensis.

III,

1507 R. 25. LUTEGO W KRAKOWIE.

Zygmunt I. pozwala Drohobyczowi pobierać myta za sól i towary.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque etc. Dominus et haeres. Significamus

tenore praesentium, quibus expedit universis. Quomodo attentis gravibus damnis oppidanorum nostrorum de Drohobicz, quae per impetum hostium Crucis Christi graviter perpassi sunt, considerantes etiam viarum difficultatem circum hoc ipsum oppidum et intra, itaque homines illud oppidum propter malam viam transgredi consueverunt incolaeque eiusdem ob eam incommoditatem rebus suis et victui debite consulere non possunt, volentes igitur de nostra gratia et benignitate Regia ipsis oppidanis nostris de Drohobicz subvenire, ut eo facilius ad meliorem condicionem redire valeant, praefato oppido nostro Drohobicz pro commonditate ipsius meliori a quolibet carru sive talenga integro et millenario sale ac aliis mercibus repleto, quotienscunque dictos currus seu talengas cum sale et mercibus per ipsum oppidum ire contingat, per tres denarios omnimodam facultatem exigendi, recipiendi, tollendi duntaxat ad beneplacitum nostrum regium dedimus, concessimus et donavimus, damusque et concedimus et donamus gratiose praesentibus litteris nostris, de quibus quidem pecuniis, taliter exigendis, consules dicti oppidi vias intra ipsum oppidum et in plateis eiusdem ac circumquaque oppidum, ubi opus fuerit, debite reformare debebunt et tenebuntur pro meliori et faciliori curruum et talengarum transitu. Quocirca tibi Generoso Nicolao Gliniski, tenentario Drohobycensi, aliisque pro tempore tenulariis existentibus mandamus distincte praecipiendo quatenus praefatos oppidanos nostros drohobicenses in ipsa donatione nostra conserves conservarique facias ad beneplacitum nostrum. In qua eos tuearis ac defendas, provisurus etiam, ut dicti cives praefatarum viarum reformationi debite intendant, pro gratia nostra aliter non facturus. Harum, quibus sigillum nostrum est subappensum, testimonio litterarum. Datum Cracoviae in Conventione generali, feria quinta in crastino Sancti Mathiae Apostoli. Anno Domini millesimo quingentesimo septimo. Regni nostri primo.

Mathias D. Episcopus
et vicecancellarius
subscriptus

Relatio Reverendi in Christo patris domini Mathiae episcopi premisliensis et regni Poloniae Vicecancellarii.

Dokument oryginalny, pergaminowy, dobrze zachowany, po pieczęci zostało nacięcie.

IV.

1511 R. 15. GRUDNIA W KRAKOWIE.

Zygmunt I. zezwala Drohobyczowi pobierać 3 denary za sól i towary na ulepszenie dróg.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque dominus et heres etc. Significamus tenore praesentium, quibus expedit, universis. Quia patientes, calamitosae conditioni incolarum civitatis nostrae drohobycensis, volentesque, ut tempore felicis nostrae regiminis ad uberiora valeant devenire incrementa, ipsos tres denarios ratione reformationis viarum a singulis mercatoribus per civitatem ipsam euntibus ac pro sale venientibus per proconsulem et consules tollendos, levandos et percipiendos dedimus et admisimus, damusque et admittimus praesentibus ad beneplacitum voluntatis nostrae duntaxat. Ita tamen, quod ipsi consules discrimina viarum circumcirca civitatem ipsam existentium debite reformat, reformatique debebunt et tenebuntur, quod cuilibet tutus et securus pateat transitus. Harum, quibus sigillum nostrum est subappensum, testimonio literarum. Datum Cracoviae feria secunda proxima post festum Sanctae Luciae. Ann. Domini millesimo quingentesimo undecimo. Regni nostri quinto.

Mathias D. episcopus
et cancellarius.
subscripsit.

Relatio Reverendi in Christo
patris episcopi premisiensis
et regni Poloniae Cancellarii.

Dokument oryginalny, na pergaminie spisany, dobrze zachowany. Z pieczęci został tylko orzeł na czerwonym laku, przytoczony paskiem pergaminowym, odciętym od dokumentu

V.

1520 R. 26. MAJA . . .

Zygmunt I. uwalnia Drohobyczan od udziału w reparowaniu Grodu Przemyśla.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque, dominus et heres. Significamus tenore

praesentium, quibus expedit, universis praesentibus et futuris, harum notitiam habituris, quod, cum providi cives et oppidani nostri Drohobicenses in . . . saepius apud nos querebantur de Magnifico Petro Kmita Sobieski de Visnycze, curiae nostrae marsaleo et capitaneo Sandomiriensi, sincere nobis dilecto et eius vicesgerentibus premisliensibus, pro tempore existentibus, quia eos ad reparationem castris nostri Premisliensis cogere, asserentes, se cives praefati propter longam distantiam loci, quo a civitate Premisliensi degunt, non posse sufficere, nec de iure ad . . . huiusmodi reparationem castris tenere ultra fortalitium Drohobicense, quod apud salinas nostras Drohobicenses et ad conservationem incolarum illorum Drohobicensium erectum et constructum est illiusque fortalitii velut receptaculi . . . hostili excursionione confugiunt, reparationem et munitionem oppidi praefati Drohobicensis facere et intendere velle . . . propterea . . . ut eos a reparatione huiusmodi castris nostri Premysliensis velut illis insolita et intolerabili . . . et deinceps cogere illos non permetteremus. Nos autem, non volentes ex ipso Magnifico Petro Kmita de Visnycze, marsaleo nostro et capitaneo Premisliensi praefato, aliquod in ea re testimonium consonum habere, uti ipsi cives et oppidani Drohobyenses ad reparationem huiusmodi castris Premisliensis faciendam tenerentur et obligati fuissent, intelligentesque neque inde illos propter remotam distantiam loci necessitate ingruente confugere posse et ad reparationem ipsam strenuam eo minus teneantur. Ideo ipsos et ipsorum . . . ab huiusmodi reparatione castris nostri Premisliensis . . . Drohobyensis oppidi nostri praefati propter conservationem suam facere tenebuntur eruntque astricti perpetuae et in aevum. Harum, testimonio litterarum, sigillum nostrum est subappensum. Datum . . . sexta ante Dominicam Pentecosten, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo, regni vero nostri quarto decimo.

Cristoforus de S. Palat. et c.
Cracoviensis ac regni Poloniae
cancellarius subscrip.

Relatio Magnifici Cristofori de
Schidlovijecz palatini et capitanei
Cracoviensis ac regni
Poloniae cancellarii etc.

Przywilej pergaminowy, oryginalny; po pieczęci zostało nacięcie, pismo w wielu miejscach wytarte, spłowiałe.

VI.

1523 R. 18. STYCZNIA W KRAKOWIE.

Zygmunt I. ustanawia porządki w Drohobyczu.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque etc. dominus et heres. Significamus etc. Quia cum communitas oppidanorum oppidi nostri Drohobicz coram nobis constituta, questa esset contra generosum Stanislaum Małdrzyk, Tribunum Leopoliensem et capitaneum Drohobycensem ac proconsulem et consules oppidi illius pro iniuriis et gravaminibus, quibus ab ipsis se affici et opprimi asserbant, commiseramus nonnullis commissariis et officialibus nostris super his debitam cognitionem facere, ac de omnibus diligenter perquirere, ad quorum deinde relationem in praesentia partium ordinationem infrascripto ordine inter eos fecimus. Inprimis prout querebatur communitas se gravari diversitate et inaequalitate tunnarum, in quibus cerevisia venditur et quod capitaneus illis mandaret sub paena quatuordecim marearum maiores aut minores tunnas habere et illas pro suo arbitrio immutare. Super ea differentia sic observandum fore, decrevimus et praesentibus decernimus, ut in toto oppido illo sint aequales tunnae, integrae similiter et mediae tunnae sic videlicet, ut tunna quatuor choros in se contineat et media tunna duos choros et nullus praesumat deinde cerevisiam in tunna vel media tunna alicui vendere, quae signata non fuerit. Unusquisque braxatorum signari faciat tunnas suas signo civitatis in praesentia capitanei vel sui vicecapitanei, advocati et consulum civitatis illius, in quibus demum ita signatis cerevisiam vendant et non aliter. Item querebatur, quod quando capitaneus ab illis cerevisiam in tunnis pro suo usu percipit, illas quinque grossis duntaxat solvere consuevit cum eorum gravamine, quae aliquando etiam per decem grossos venduntur, super eo ita ordinamus, quia capitaneus pro usu castris sui non debet recipere cerevisiam a civibus praedictis duntaxat a qualibet braxa cerevisiae unam mediam tunnam quam quinque grossis solvet. Si vero plures tunnas recipere ab uno cive ex una coctura cerevisiae voluerit, illas solvere tenebitur foro communi vel alii cives vel villani emere et solvere consueverunt. Item ordinationem per communitatem inter eos factam, quod nullus possit

braxare cerevisiam solum modo decursu duarum hebdomadarum et non antequam se fecisse asserebant de unanimi omnium consensu. Propter subsidium pauperum civium, ne videlicet perditiones frequenti braxatione opprimerentur, considerantes illam ordinationem consensu omnium factam fuisse eandem conservamus in robore et volumus ita fore per eos observandam ad nostrae Maiestatis beneplacitum. Item querebantur, quod capitaneus ex delatione et accusatione nostri consulatus inculpabat antiquos consules et exactores, quomodo ipsi exactiones antiquas cz. powe et szosy tempore eorum officii exactas non integre extraderent et magnam partem illarum circa se retinerent, eos propterea fures et spoliatores Reipublicae appellandos cum tamen ipsi asserebant omni anno superioribus annis se coram communitate de perceptis et expositis debitam fecisse rationem, super hoc ita decernimus quod ex quo de perceptis et expositis tempore sui officii rationem debitam fuisse, rationem fecerunt capitaneus et consules moderni aut alius quisque non debent eos ulterius propterea culpare neque eis istud obicere et quicquid contra eos praemissorum occasione per quemcunque dictum est illud famae et honori eorum et posteris eorum nullum affere debet nocumentum perpetuis temporibus. Item volumus et ordinamus, quod consules pro tempore existentes in omni necessitate et negotio Rempublicam et bonum statum civitatis concernentes, debent stare simul cum communitate in negotiis, cum capitaneo agendis, quam aliis quibusvis per communitatem disponendis. Item querebantur oppidani praedicti se damnificatos per novos consules in viginti marcis occasione Poponis Jurgowski dicti, ex quo tamen ea differentia per concordiam est iam pridem terminata, non debent istud innovare sed iuxta concordiam inter eos factam omnia debent sortiri effectum suum. Item si aliquando contigerit ob excessum et demeritum oppidani alicuius aliquem consulem vel quemvis alium civem bonae famae carceris sessione puniri usu debent deinde consules residentes huiusmodi homines incarcerandos non mittere in eum carcerem in quem fures et malefactores mittuntur seu incarcerantur, sed debent servari in praetorio in aliquo loco honestiori ubi ex antiquo cives bonae et honestae famae incarcerabantur et sessione carceris puniebantur. Item ministeriales terrestres pro testimoniis aliquibus aut aliis actibus iuridicis et ad forum et ius civile spec-

tantibus non debent de cetero in praetorium consules advocare neque alius quispiam similiter et capitaneus nunquam debet in futurum aliquid facere iuri eorum civili contrarium, sed in omnibus iuxta iuris civilis consuetudinem debent conservari. Item occasione fori liberi carnium facimus ordinationem, quam aliis litteris nostris scribi iussimus, quod ab utraque parte iuxta illarum tenorem volumus in omnibus observari. Item volumus et ordinamus, quod literae et munimenta civilia, quae ad praesens in praetorio servantur propter meliorem securitatem ab hostium incursu et ignis voragine de cetero in tesauo ecclesiae in sacristia observari debent et non in praetorio, quia ille locus est in omni necessitate et casu securior. Item volumus observari, ut consules antiqui cum communitate vel etiam sola communitas nunquam deinceps faciant nec facere debeant privatas aut publicas congregationes aut conventicula ad consulendum de rebus quibuscunque sine licentia et admissione proconsulis et consulatus residentis, quia ista solent affere nocuum in Republica et scisionem ac intestinas discordias. Item volumus et statuimus ut in campis, dictis Zadubicaleie, quos Ryszczycki occupaverat et capitaneus noster ab illo iure mediante eos reperit, oppidani nostri pecoribus eorum pascua habeant libera absque quavis capitanei pro tempore existentis contradictione et impedimento. Item ex braseis, ex molendinorum nostrorum emolumentis, provenientibus, quae magno praetio sibi vendi queruntur per capitaneum et eius factores commissimus discretioni capitanei praedicti, ut habita ratione valoris tritici oppidanos praedictos conservent, ut equum et iustum fuerit, quo non habeant occasionem iustam de his contra eum conquerendi. Quam quid ordinationem et decretum nostrum in partis utriusque praesentia modo praemisso factam volumus et mandamus ab utraque parte firmiter ac inviolabiliter observari pro gratia nostra. Harum, testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est impressum. Actum et datum Cracoviae die Sanctae Priscae Virginis. Anno Domini Millesimo quingentesimo vigesimo tertio, Regni vero nostri anno sexto decimo.

Relatio Reverendi in Christo Patris domini Petri episcopi polnaniensis

Transumpt w oryginalnym przywileju Stefana z r. 1579, Zygmunta III. z r. 1593, Jana Kazimierza 1650 r.

VII.

1537 12. WRZEŚNIA R. WE LWOWIE.

Zygmunt I. daje pół grosza z cla w Gruszowie Janowi Kamionackiemu, advokатовi drohobyckiemu i jego potomkom.

In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Kuiaviae, Russiae, Prussiae, Culmensis, Helbiniensis, Pomeraniae, Masoviaeque etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, harum notitiam habituris. Quod quamvis nos superioribus annis generoso Joanni Kamionaczki Drohobicensi, Grodecensi, Lubaczoviensi capitaneo et pro tunc advokato Drohobicensi, fideli nostro dilecto de theloneo pontali in Grussova in districtu Drohobicensi propter eius fidelia servitia, quae nobis hactenus praeslitit ad eius vitae tempora extrema unum grossum ratione ipsius advocatiae Drohobicensis, quam ad praesens possidet tollendum et percipiendum dederamus et concesseramus. Quia vero ad praesens coram nobis constitutus ipse Joannes Kamionaczki nobis humiliter supplicavit, ut ex eodem theloneo pontali et ratione istius grossi, quem ipse ad vitam est percepturus, medium grossum sibi et eius successoribus perpetuo de benignitate nostra regia dare et concedere dignaremur. supplicationibus ipsius Joannis Kamionaczki acclinati, tum volentes, sibi pro eius servitiis, quae nobis in administratione suorum capitaneatum sibi a nobis commissorum per plures annos nobis commode praestitit et in futurum praestare poterit, gratiaque nostra singulari eum complecti cupientes, eidem et suis successoribus praefatum mediantem de memorato theloneo in Grussova, pro quocunque usu suo arbitrio eius et suorum successorum convertendum de certa nostra scientia et gratia nostra singulari ac de consilio consiliariorum nostrorum sub hac generali bellica motione huc nobiscum ad praesens existentium dandum, donandum et conferendum duximus, damusque donamus et conferrimus praesentibus perpetuo et in aevum ipsum Joannem Kamionaczki et eius successores legitimos prae-

fatum medientem de praedicto theloneo obveniendum, tollendum, percipiendum exigendum ac in suos successorumque suorum usus beneplacitos convertendum praesentium tenore mediantem conditione etiam adiecta, quod si ipse Kamionaczki beneficium quodcumque aut censum ecclesiae alicui de eodem mediente thelonei praefati quomodocumque facere, erigere, inscribere voluerit, poterit id facere impedimento ad quod nos ei praesentibus litteris nostris praebemus et eiusdem censum seu thelonei praefati repetitiones non nisi ad forum iudicii spiritualis recursus habeatur in aevum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Datum in civitate nostra Leopoliensi, feria quarta ante festum Exaltationis Sanctae Crucis, proxima. Anno Domini millesimo, quingentesimo trigesimo septimo, regni vero nostri anno tricesimo primo. praesentibus, Reverendissimo in Christo patre domino Bernardino Vilczek de Lubienie, Archiepiscopo Leopoliensi, nec non magnificis, generosis ac venerabilibus, Joanne comite a Tarnów castellano Cracoviensi et capitaneo Sandomiriensi Petro Kmita de Visnicze, comite, palatinoque Cracoviensi, regni nostri marsalco, Scepusiensi, Premisliensi et Colensi capitaneo, Joanne comite a Tenczin, Sandomiriensi, Belzensi, Helmensi, Rathnensi, et Crasnostaviensi capitaneo, Stanislaw de Sprova Russiae etc. Opoczensi capitaneo, Stanislaw de Cuthno, Ravensi Stanislaw Odrowasz de Sprova Podoliae palatinis, Spithkone de Tarnow Radomiensi, Sijradiensi, Krzepiczensi et Krzeszowiensi capitaneo, Nicolao de Pileza Leopoliensi, Nicolao Odrowskij Premisliensi et capitaneo Leopoliensi, Bernardo Macziejowski Lublinensi et capitaneo Zachoviensi, castellanis, Paulo de Vola regni nostri Vicecancellario, burgrabio Cracoviensi et capitaneo Gostinensi, Samuele Macziejowski Gnesnensi, Joanne Zbąski decano Posnaniensi, Cracoviensi, secretariis nostris, testibus ad praemissa fide dignis, dignitariis et officialibus aulicisque nostris sincere et fidelibus nostris dilectis. Datum per manus Magnifici Pauli de Volia Regni Poloniae Vicecancellarii, burgrabii Cracoviensis et capitane Gostinensis sincere nobis dilecti.

Wyjęte z potwierdzenia oryginalnego N. XV.

VIII.

1537. R. 17. LISTOPADA W KRAKOWIE.

Zygmunt I. pozwala szpitalowi ubogich przy kościele warzyć sól na dwóch panwiach w żupach drohobyckich.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae ac Masoviae etc. dominus et heres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, Quia nos benignam habentes rationem pauperum in hospitali Drohobyensi commemorato, volentesque de nostra pietate regia eorum paupertatem ope nostra sublevare, eidem hospitali liberam coctionem salsuginis alias szyrowicze ¹⁾ ad duas patellas, quas vulgo Crzany vocant omni tempore, non expectata ordinaria vicissitudine, hoc est bess okolijcze ²⁾ in zuppis nostris drohobyensibus de certa scientia nostra regia, permittendam duximus, permittimusque praesentibus ad beneplacitum duntaxat voluntatis nostrae valiturae. Quare tibi zuppario nostro drohobyensi in praesens et pro tempore existenti mandamus, ut provisoribus eiusdem hospitalis quandocunque salsuginem ipsam pro usu et necessitatibus hospitalis praefati excoqui voluerint, sufficientem copiam bonae salsuginis et non sportaceae, quam vulgariter Kossowa appellant ad duas patellas des, darique facias, atque in hac ipsa libertate excoquendi salis per nos hospitali praefato gracieose donata sicut praemissum est conservandum illud cures pro gratia nostra. Harum, testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est praesentibus subimpensum. Datum in civitate nostra Cracoviensi, sabbato post festum sancti Martini proximo, Anno Domini Millesimo quingentesimo trigesimo septimo. Regni vero nostri anno trigesimo primo.

Paulus de Volia vicecancellarius sbp.

Relatio Magnifici Pauli de Volia regni Poloniae Vicecancellarii, burgrabii cracoviensis et gostinensis capitanei.

Dokument oryginalny, pergaminowy, z pieczęcią wyciśniętą na pergaminie.

¹⁾ surowica.

²⁾ bez zachowania porządku.

IX.

1540 R. 21 KWIETNIA W KRAKOWIE.

Zygmunt I warunkowo zakazuje stawiać w samym mieście Drohobyczu cerkiew schyzmatycką.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, ac Masoviae etc. dominus et heres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis. Quia oppidani nostri Drohobycenses metuentes, ne homines ritus Ruthenici illud oppidum incollentes, sinagogam ibidem extruerent seu aedificarent, supplicarunt nobis, ne praefatis Ruthenis aedificandi ipsam sinagogam potestatem faceremus, allegantes nunquam ante hac eam ipsam sinagogam illic in ipso oppido fuisse. Quorum supplicationibus uti iustis benignae anauentes itaquidem, si praefata sinagoga in eodem oppido Drohobycensi nunquam ante hac fuit, illos circa ipsam libertatem et usum conservavimus et conservamus, nec eisdem Ruthenis aedificandam sinagogam praedictam admittemus. Super quo praesentes litteras ex cancellaria nostra extradi illis mandavimus. Quibus in testimonium sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Datum Cracoviae feria quarta proxima post Dominicam Jubilate. Anno Domini Millesimo, quingentesimo quadragesimo. Regni vero nostri anno tricesimo quarto.

Paulus de Vola
Regni Poloniae cancellarius
subscripsit.

Relatio Magnifici Pauli de Volla, Regni Poloniae Cancellarii burgrabii Cracoviensis et capitanei Gostinensis.

Dokument oryginalny, pergaminowy, dobrze zachowany, po pieczęci został skrawek pergaminowy.

X,

1542 R. 20, LIPCA W KRAKOWIE.

Zygmunt I zezwala Drohobyczowi na pobór mostowego i na założenie propinacyi, aby miał środki na utrzymanie dróg w dobrym stanie i na restauracyę kościoła.

In nomine Domini amen. Ad rei memoriam sempiternam. Peculiare est principibus, si unquam quicquam munificentiae

et liberalitatis in subditos suos effuderint memoriam eorum, ne temporum longinquitate aboleantur litterarum monumentis apud posteros relinquere. Proinde nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae etc. dominus et haeres. Manifestum facimus tenore praesentium, quorum interest universis et singulis praesentibus et futuris praesentium notitiam habituris. Quamvis annis superioribus civibus nostris Drohobicensibus ad reficiendos et instaurandos pontes aggeresque et alia loca aquarum alluvione inundata circumquaque oppidum nostrum Drohobiez existentia, utque hoc ipsum oppidum nostrum commodius munire possint, theloneum pontale a singulo curru mercibus onusto, medium grossum et a quolibet lignorum curru, unum lignum ad usum eiusdem pontis reparandi, exigendi. Nec non tabernam unam propinandi et cremandi vinam sublimatum et ex quocunque genere liquorum distillandi ad beneplacitum nostrum regium dederamus et concesseramus. Tamen quia intelleximus ex generoso Alberto Starzechowski succamerario leopoliensi loci illius capitaneo hic apud nos praesenti, tum ex ipsis civibus nostris pontes, aggeres et alia loca praedicta perpetua et assidua restauratione indigere, quare praenominati cives Nos de hac re per nonnullos consiliarios nostros humillimis praecibus hic postularunt, illorum in hoc benignam rationem habere, eosque liberalitate nostra et munificentia regia prosequi dignaremur, ut ad reparandos, reficiendosque eiusmodi pontes, aggeres et loca praedicta aquarum alluvione inundata, ad muniendam ipsam ecclesiam, quae isthic vice castrum habetur, alacriores, promptioresque efficiantur, omnesque nunc praesentes et posthac posteri eorum cives drohobicienses hac nostra in se gratia perspecta operam ad id navare contendant. Itaque eisdem ipsis civibus nostris drohobiciensibus praesentibus et futuris theloneum huiusmodi pontale ac tabernam praedictam vini sublimati de certa nostra scientia et gratia speciali denuo dandam, donandam, et concedendam duximus, damusque, donamus et concedimus praesentibus litteris nostris perpetuae et in aevum. Per eosdem cives sive consules drohobicienses praesentes et futuros theloneum praedictum pontale ab omnibus et singulis curribus mercatorum et vectorum mercibus onustis per praefatum pontem drohobicensem in quaecumque partem itineris medium grossum nec non de unoquoque curru lignis onerato unum lignum et quoscunque ex ipsa taberna proventus ac cen-

sus vini distillati haberi et excogitari poterint tollendos, levandos, exigendos ac percipiendos et in munitionem ipsius ecclesiae potissimum quam isthic vice castrum munire coctoque latere moenia et turres successive erigere ac extruere et sumptu suo providere erunt obligati ac ipsorum pontium et aggerum locorumque praedictorum aquis inundatorum restaurationem ita ut omnibus illuc transeuntibus commodus ac securus semper pateat transitus, convertendos idque cum scientia capitanei nostri praefati praesentis et pro tempore existentis ad eundem et non ad alium usum pontale theloneum et proventum ex taberna praedicta convertere tenebuntur tenore praesentium mediante in sempiternum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Actum et datum Cracoviae feria quinta ante festum Sanctae Mariae Magdalenae proxima. Anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo. Regni nostri anno trigesimo sexto. Praesentibus Reverendissimo et Reverendis in Christo patribus dominis Petro Archiepiscopo Gnesnensi et episcopo Cracoviensi legato nato et regni nostri primate Samuele Maciejowski, Plocensi et regni nostri vicecancellario, Nicolao Dzierzowski Chelmensi episcopis, nec non magnificis venerabilibus et generosis Petro Kmitha Cracoviensi regni nostri marschalco, Cracoviensi, Scepuensi, Premisliensi, Colensique capitaneo, Stanislaw Odrowansch Podoliae palatinis, Nicolao Wolski, Sandomiriensi, Serenissimae coniugis nostrae dominae Bonae Reginae curiae Marschalco, Lomsensi, Visnensi, Lanckoronensi, Sanocensique capitaneo, Spilkone a Tarnow, Radomiensi regni nostri thesaurario, Siradiensi, Krzepicensi, Krzeschoviensi capitaneo, Bernardo Maciejowski Lublinensi, Severino Boner Bieciensi burgrabio zuppario et magno procuratore Cracoviensi, Bieciensi, Osviancinensi et Zatoriensi capitaneo, Castellanis, Jacobo Uchanski, Cracoviensi referendario, Joanne Bielinski Varschoviensi canonicis secretariis nostris, Joanne Tarlo incisore, Toma Soboczki pocillatore mensae nostrae et aliis quam plurimis dignitariis officialibus et aulicis nostris syncere nobis et fidelibus dilectis testibus circa praemissa fide dignis. Datum per manus Magnifici Pauli de Volia regni nostri Cancellarii, burgrabii Cracoviensis et capitanei Gostinensis syncere nobis dilecti.

Paulus de Vola R. P. Cancellarius subscripsit.

Relatio praefati Magnifici Pauli de Vola, regni Poloniae Cancellarii, burgrabii Cracoviensis et capitanei Gostinensis.

Transumpt wyjęty z dokumentu oryginalnego z r. 1593 Zygmunta III.

XI.

1543 R. 8. MARCA W KRAKOWIE.

Zygmunt I. daje Drohobyczowi cło ze soli i towarów od przybywających do miasta kupców, za co miasto ma utrzymywać mosty i drogi w dobrym stanie i ufortyfikować kościół.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus, Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siradiae, Lanciciae, Cuiaviae, Russiae, Prussiae, Culmensis, Elbingensis, Pomeraniaeque etc. Dominus et heres. Manifestum fieri volumus per praesentes universis et singulis harum notitiam habituris. Quiaquum Generosus Albertus Starzechowski castellanus Camenecensis, drohobicensisque capitaneus fidelis dilectus, hic in praesentibus comiciis nobiscum existens nobis declarasset, quod cives nostri drohobicenses omni studio atque diligentia conantur ecclesiam parochialem, seu locum illum ubi antea arx erat, muro atque aliis propugnaculis cingere et ornare, ut isthic ingruente aliqua subita hostium incursione et quapiam alia necessitate homines velut aliquod tutius profugium habere queant. Sed quum adeo tenuis fortunae essent, quod non solum id opus perficere, verum etiam pontes inter gasas, quae vulgo *Wieżé* dicuntur, in quibus sal coquitur, sitos, sine praesidio et gratia nostra speciali, reparare neitiquam possunt, ideo humillimis praecibus per nonnullos consiliarios nostros nobis supplicarunt, ut in subsidium tam perficiendae dictae ecclesiae municionis iam per eos coeptae, quam etiam reparandorum ipsorum pontium a singulo curru salis quartalis etiam a singulis tunnibus omnium et singulorum frumentorum alias pulmiarkiem civili emensurati, quod isthic in gasis vulgo appellantur wieże, in quibus sal coctum conficitur, servari consuevit unum medientem in cuius

perceptione et usu ex veteri consuetudine, ut ex eodem capitaneo nostro intelleximus cives praefati hactenus extiterant, eis perpetue donare dignemur. Nos itaque tam ipsorum civium drohobicensium, quam consiliariorum nostrorum supplicationi non gravatim annuimus, volentes eosdem, cum ad muniendam ipsam ecclesiam, tum ad ipsorum pontium restorationem alacriores et constantiores reddere, ipsis de nostra celsitudinis clementia ac liberalitate regia, medientem praedictum ab omnibus et singulis curribus salis quartalis, tum etiam a singulis tannis omnium et singulorum frumentorum, ut praemissum est, ipsorum civili mensurati vectorum et cuiuscunque status hominum tam ex Magno Ducatu Lithuaniae quam aliunde pro sale cocto venientium dedimus et donavimus. damusque et donamus, tenore praesentium mediante perpetue et in aevum Proinde cives praedicti drohobicienses praesentes et futuri deinceps perpetuis temporibus futuris medientem ab omnibus et singulis ut praemissum est curribus vectorum pro emendo sale isthic undecunque venientium, libere et sine cuiusvis impedimento atque contradictione, tollent ac percipient. Verum tamen cives praedicti munitionem illam ecclesiae praedictae per eos coeptam debite perficere atque pontes inter gazas praedictas consistentes, commode reparare debent, quod tamen cum scientia et consilio ipsius capitanei praesentis et pro tempore existentis facere teneantur. Quas quidem municiones pixidibus pulvere pixidario, aliisque defendiculis provisuri sunt et pixidarium sumptu suo quoque servare erunt astricti, nempe quod necessitate interveniente se illic homines tutari et hostes indetanto commodius reprimere valeant et possint in sempiternum, praesentium per tenorem. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Actum Cracoviae in conventionem generali feria quinta proxima ante Dominicam Iudica. Anno Domini Millesimo quingentesimo quadragesimo tertio. Regni nostri tricesimo septimo. Praesentibus Reverendissimis ac Reverendis in Christo patribus, dominis Petro Gamrath Archiepiscopo Gnesnensi, legato nato et regni nostri primate nec non episcopo Cracoviensi, Petro Starzechowski Archiepiscopo Leopoliensi, Nicolao Dziergowski Chelœnsi et nominato Vladislaviensi, Sebastiano Braniczki Posnaniensi, Samuele Maczijowski Plocensi et regni nostri vicecancellario, Stanislao Tarlo Premisliensi, Joanne Dziaduski Camenecensi et nominato Chelœnsi

episcopis nec non Magnificis et generosis Joanne comite a Tarnow castellano Cracoviensi exercituum regni nostri et Sandomiriensi, Sthriensi, Lubaczoviensique capitaneo, Petro Kmita de Visnicze palatino et capitaneo Cracoviensi regni nostri Marschalco, Sceusieni, Premisliensi, Kolensique capitanno, Janussio Latalski Posnaniensi et Juniwladislaviensique capitaneo, Joanne a Thenczin Sandomiriensi, aulae nostrae Marschalco, Lublinensi ac Leloviensi capitaneo, Petro de Sluzewo Calisiensi, diboviensique capitaneo, Joanne de Kosz Zielecz Lanciensi, Bidgostiensi Sluchoviensi, Thuchovensi, Naklensique Capitaneo, palatinis. Andrea de Gorka, Posnaniensi et Maioris Poloniae capitaneo, Nicolao Volski Sandomiriensi, Serenissimae dominae Bonae reginae coniugis nostrae amantissimae curiae magistro Lovicensi Visnensi, Sanocensi, Lanczkoronensique capitaneo, Spitkone a Tarnów Vojnicensi, regni nostri thesaurario, Krzepicensi, Sira diensique capitaneo, Severino Boner de Balicze Biecensi burgrabio, Zuppario, magnoque procuratore Cracoviensi, nec non Bie censi, Oszwiazimensi, Zatoriensi, rabstinensique capitaneo, castellanis, Joanne Tharlo incisore, Thoma Szoboczki pocillatore, Joanne Dobrzikowski succamerario Plocensi, dapifero mensae nostrae et aliis quam plurimis dignitariis, officialibus et aulicis nostris sincere et fidelibus nobis dilectis, circa praemissa testibus fide dignis. Datum per manus Magnifici Pauli a Volia castellani Radomiensis, regni nostri cancellarii, burgrabii Cracoviensis et capitanei Gostinensis, sincere nobis dilecti.

Paulus de Vola castellanus Ra- Relatio eiusdem Magnifici Pauli
domiensis ac regni Poloniae a Viola castellani Radomiensis
Cancellarius subscripsit. regni Poloniae Cancellarii, bur-
grabii Cracoviensis et capitanei
Gostinensis.

Dokument oryginalny, pergaminowy; pieczęć większa, znacznie uszkodzona; odcisk i napis w otoku zachowany częściowo, sznurek zielono-brunatny.

XII.

1554 R. 19 KWIETNIA W LUBLINIE.

Zygmunt August kaznodziejom przy kościele drohobyckim daje przywilej na wywarzanie soli w żupach drohobyckich.

Sigismundus Augustus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis praesentibus et futuris harum notitiam habituris. Quod cum retulisset nobis generosus Stanislaus Orlik zupparum nostrarum Russiae praefectus, quod honorabilis Paulus Bohacius concionator ecclesiae Drohobicensis non pro dignitate muneris ac functionis suae sumptibus ac proventibus sit muneratus, supplicassetque nobis, quatenus gratia et liberalitate nostra aliquod ex nostro sumptu in eum pium opus impendere dignaremur. Nos annuentes ipsius supplicationibus tamquam iustis et rationi consonis ac declarantes etiam pro nostra virili animum augendi res ecclesiasticas praesertim, quae vere subsidio egerint, permittendum duximus, prout permittimus per praesentes litteras nostras, ut etiam ipsi moderne quam postea ipsum subsequenter concionatoribus Drohobicensibus, qui isthuc verbum Domini populo anuntiabunt liberum sit duabus patellis minoribus, quas Czeryny vocant salsuginem ad Gazas Jakubowskie vocatas non observata ordine, alias bezocholicze suis iumentis in zuppis nostris Drohobicensibus educere et extrahere, eductamque in usum, qui ipsi et successoribus suis utilior et commodior visus erit cum omni iure domini, proprietate habere, possidere, ac convertere perpetuis temporibus et in aevum. Quare tibi Generoso Stanislao Orlik zupparum nostrarum Russiae praefecto mandamus ac aliis omnibus pro tempore existentibus zuppariis nostris Russiae idem ad notitiam deducimus, mandantes, ut circa litteras istas concessionis et permissionis nostrae praefatum Paulum Bohacium concionatorem et alios posthac, qui in eius locum erunt deinceps futuris temporibus successi concionatores Drohobyenses, qui verbo Dei populos in ecclesia instruent et erudient ipsius successores in toto conservetis neque omnino eam facultatem

educendi salsuginem modo et ratione praemissa a nobis gratiose permissam impediatis aut impediri a quopiam permittatis perpetuis temporibus et in aevum pro gratia nostra facturi. In cuius rei testimonium sigillum nostrum est subappensum. Datum Lublini feria quinta ante Dominicam Cantate proxima. Anno Domini Millesimo quingentesimo quarto regni vero nostri vigesimo quinto. Joannes Ocieski regni Poloniae Cancellarius.

Transumpt z oryginalnego przywileju Jana Kazimierza z r. 1650.

XIII.

1563 R. II. STYCZANIA W PIOTRKOWIE.

Zygmunt August potwierdza Wojciechowi Lissowskiemu przywilej N. VII w nagrodę za ufundowanie ołtarza w kościele drohobyckim i zarazem jemu a po jego śmierci radzie miejskiej daje prawo patronatu tego ołtarza.

Sigismundus Augustus Dei gratia rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae Masoviae, Samogitiae etc. dominus et heres. Significamus tenore praesentium quorum interest universis et singulis harum notitiam habituris. Exhibitas esse nobis per certos consiliarios nostros nomine nobilis Alberti Lissowski, Serenissimi olim domini Sigismundi Dei gratia Poloniae regis et parentis nostri Charissimi litteras in pergamento scriptas, sanas et integras, nec ulli suspicioni obnoxias, sigillo eiusdem munitas, donationem Generoso olim Joanni Kamionacki, Drohobicensi, Grodecensi et Lubaczoviensi capitaneo et successoribus eius medii grossi de theloneo pontali in Grussowa ratione advocatae Drohobicensis, perpetuo percipiendi, in se (*continentes*), Quarum litterarum tenor ad verbum descriptus est talis: Obaczyé N. VII.

Nos itaque Sigismundus Augustus rex praefatus, cum superscriptus nobis Albertus Lissowski ex testamento et ultima voluntate dicti Generosi olim Joannis Camionaczki in eo censu qui secundum supra memoratam donationem de theloneo pontali in Grussowa, ratione medii grossi . . . deberet in ecclesia parochiali Drohobicensi et capella nova altare fundavisset, supplica-

tumuque nobis esset, ut litteras suprascriptas in omnibus articulis, clausulis et conditionibus, auctoritate nostra regia, approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Supplicationi praedictae clementer annuentes, easdem litteras in omnibus punctis, articulis, clausulis et conditionibus approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout approbamus, ratificamus et confirmamus per praesentes litteras nostras, robur perpetuae et debitae firmitatis easdem habere debere. decernentes perpetuis temporibus, hac insuper clausula adiecta, ut quoniam praefatus Albertus Lissowski supranotatus et collationem dicti altaris ad vitae suae tempora extrema habet, eo vita functo omne ius patronatus et collatio eiusdem altaris ad consules oppidi Drohobicz devolvatur, quod etiam ratum et firmum esse volumus temporibus perpetuis tenore praesentium mediante. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est appensum. Datum Petricoviae in conventu regni generali, undecima die mensis Januarii, Anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, regni vero nostri tricesimo tertio. Relatio Magnifici Joannis de Oczieszino regni Poloniae cancellarii ac Cracoviensis generalis, Osvieczinensis, Zathoriensis, Samboriensis, Olstinen-sisque capitanei, Joannes Oczieski, regni Poloniae cancellarius subscripsit.

Wyjęte z oryginału potwierdzającego N. XVI.

XIV.

1566 R. 31. LIPCA W LUBLINIE.

Zygmunt August, w myśl przywileju Zygmunta I. Nr. X i innych zatwierdza Drohobyczowi pobór mostowego z warunkiem utrzymania dróg w dobrym stanie i restaurowania kościoła parafialnego rz. kat.

Sigismundus Augustus Dei gratia rex Poloniae magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae Masoviae Samogitiaeque etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium, quorum interest universis et singulis. Exhibita esse nobis in praesenti conventu regni generali Lublinensi duo privilegia nomine nostrae civitatis Drohobycensis, per Serenissimum Dominum prin-

cipem, dominum Sigismundum regem Poloniae, parentem nostrum desideratissimum eidem civitati nostrae concessa, quorum primum in se continebat concessionem perpetuam exactionis thelonariae a quolibet mercibus onusto curru medii grossi seu denariorum novem. Item a quolibet curru lignis onerato ligni unius, nec non dotationem tabernae unius cum censibus ex ea percipiendi, cremandique vini sublimati ex quocunque genere liquorum distilandi gratia de data Cracoviae, anni millesimi quingentesimi quadragesimi secundi facta; alterum vero ibidem de data anni millesimi quingentesimi quadragesimi quarti facultas eisdem civibus data est transgressores eiusmodi theloniorum detinendi, arrestandi et a quolibet curru iuste detento grossos duodecim exigendi et in usum praefatae civitatis convertendi, videlicet in reparatiorem viarum, pontium, aggerum, locorumque inundatorum. In munitionem praeterea ecclesiae, quae ibi loco castris habetur. Erectionem quoque moenium ac turrium ex cocto latere prout ea et alia omnia latius in dictis privilegiis continentur. Cumque vigore constitutionum regni, haec eadem privilegia et litterae cognitioni ac iudicio nostro et omnium regni ordinum iustene et legitime emanata essent, subiicerentur. Nos animadvertentes eadem privilegia iuste et legitime emanata esse, quae nedum non sunt cum detrimento Reipublicae coniuncta, sed quin imo plurimum commodi eidem et ornamenti secum afferre videntur praesentis conventus autoritate de consensu et consilio consiliariorum nostrorum ac ad petitionum nuntiorum terrestrium eadem privilegia praememorata in omnibus eorum punctis, clausulis, articulis et conditionibus inviolata et firma conservanda, manutenenda, ratificanda, approbanda et confirmanda duximus, prout conservamus, manutenemus, ratificamus, approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris. Decernentes et declarantes praesentibus litteris nostris eadem privilegia uti iuste et legitime emanata ac executioni non subiecta robor debitae et perpetuae firmitatis in vim decreti nostri, ut de iure est habitura.

Et quoniam rationes praedictae civitatis nostrae et reparandae illius publicae stratae auctionem praedicti theloni desiderare videntur, gratiam nostram regiam erga eosdem cives Drohobicenses declarare volentes, atque eosdem in faciendis eiusmodi sumptu deinceps sublevare et itinera mercatoribus, vectoribusque expeditiora reddere cupientes, cum etiam ea ipsa

itinera inundationibus ac frequenti attritione a rebus praetervehendis reddantur deteriora ac proinde maiores sumptus in reparationem sui exposcunt de certa stientia et speciali gratia nostra atque consensu consiliariorum nostrorum nobiscum in hac praesenti conventione regni generali congregatorum eam exactionem thelonei ipsis augendi duximus prout et augemus praesentes. Ita quod iam a modo et sic deinceps futuris perpetuisque temporibus memorati cives nostri drohobicienses moderni et pro tempore existentes, vigore praesentium litterarum nostrarum ultra eam exactionem praenominatam medii grossi seu denariorum novem a singulis curribus mercibus oneratis percipiendi, etiam a singulis equis, equabus, bobus, iuvenis agnis seu mutonibus et porcis unum ternarium seu tres denarios thelonei pontalis seu aggeralis nomine exigant et percipiant ea tamen conditione, ut id omne perceptum sub ratione iis, quorum id interest, nominatim capitaneo nostro Drohobiciensi, moderno et pro tempore existenti ab iisdem reddendum in munitionem eiusdem praefatae ecclesiae, moenium etiam et propugnaculorum ex cocto latere instaurationem, reparationem denique earum viarum sufficientem adeo ut per easdem iter agentes nihil incommodi sentiant, convertatur et impendatur. Harum, quibus sigillum nostrum appensum est testimonio litterarum. Datum in conventione regni generali Lublinensi ultima die mensis Julii, anno Domini Millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, regni vero nostri trigesimo septimo.

Relatio Reverendi Petri, Miszkowski
Petrus Myszkowski R. P. regni Poloniae vicecancellarii, decanivicecancellarius subscripsit. ni Cracoviensis, Gnesnensis Plocensis, Lanciczensisque praepositi.

Dokument pergaminowy, oryginalny, dobrze zachowany; pieczęć cała, przymocowana na sznurku z nici jedwabnych, koloru ciemno-czerwonego, białego, zielonego, żółtego. Napis w otoku pieczęci wyraźny: Sigismundus Augustus D. G. Rex Poloniae Mag. Lithua . . . etc.

XV.

1569 R. 14. MARCA W LUBLINIE.

Zygmunt August potwierdza Drohobyczowi przywilej z r. 1543.
Zygmunta I. N. XI.

Sigismundus Augustus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiaeque etc. dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest universis et singulis. Exhibitas esse coram nobis per certos consiliarios nostros, nomine famatorum oppidanorum nostrorum Drohobiciensium, litteras pergameneas, titulo, et sigillo Serenissimi olim Principis Domini Sigismundi Regis Poloniae, parentis nostri desideratissimi, munitas, sanas, illesas siquidem et integras nullaque suspicionis nota obnoxias. Supplicatumque nobis fuisse, ut easdem et illarum omnia contenta, in omnibus punctis, clausulis et articulis autoritate nostra regia innovare, approbare, ratificare et confirmare dignaremur. Quarum tenor est talis:

Zobaczyć N. XI,

Cumque vigore constitutionum regni hoc idem privilegium cognitioni ac iudicio nostro, omniumque regni ordinum iustene an legitime emanatum esset subiceretur, Nos animadvertentes hoc privilegium iuste et legitime emanatum esse, quod nedum non est cum detrimento Reipublicae coniunctum sed quin imo plurimum commodi eidem et ornamenti secum affere videtur, praesentis conventus autoritate de consensu et consilio consiliariorum nostrorum ad petitionemque nuntiorum terrestrium, praeinsertum privilegium in omnibus eius punctis, articulis, clausulis et conditionibus, ratificandum approbandum, et confirmandum duximus, decernentes et declarantes praesentibus litteris nostris hoc idem privilegium uti iuste et legitime emanatum ac executioni non subiectum, robur debitae et perpetuae firmitatis in viam decreti nostri, ut de iure est habiturum. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est subimpresum. Datum Dublini in conventu generali regni die quatuorde-

cima Martii anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono, regni nostri quadragesimo anno.

Valentinus Dambienky R. P.

cancellarius subscripsit

Dokument oryginalny, pergaminowy, format duży, dobrze zachowany, po pieczęci zostały tylko nacięcia.

XVI.

1569. R. 17. CZERWCA W PRZEMYŚLU.

Walenty z Urzędowa św. teologii doktor, archidyakon, wikaryusz generalny w Przemyślu potwierdza N. VII. N. XIII.

In Nomine Domini, amen. Ad perpetuam rei memoriam. Valentinus ab Urzedow sacrae theologiae Doctor, Archidiaconus Vicariusque in spiritualibus et officialis generalis Premisliensis. Quomodo constitutus coram nobis et in iudicio nostro formatus Joannes Milusz civis Drohobicensis, famatorum proconsulis, consulum Drohobicensium plenipotens legitimus prout de sua plenipotencia certam coram nobis fecit fidem, exhibuit et commonstravit nobis litteras sub titulo et sigillo maiori sacrae regiae maiestatis domini nostri elementissimi certam donationem pro ecclesia Drohobicensi in se continentes, sanas, salsas, nullaque ex parte viciatas, neque suspectas tenoris eiusmodi.

Zobaczyć N. VII i N. XIII.

Postquarum quidem litterarum reproductionem petiti et requisiti sumus nomine eorundem consulum Drohobicensium, quatenus eiusmodi litteras in illarum universis et singulis punctis, conditionibus, articulis, clausulis in illarum universo tenore autoritate nostra ordinaria approbare, ratifinare, confirmare, immunitatique ecclesiasticae adscribere dignaremur. Nos vero iudex memoratus in talibus modum et formam iuris servantes, litterisque cittationem in vim decreti ante omnia prout iuris est praemissis, petitionibus huiusmodi tamquam iustis et rationalibus permoti, visaque contumacia omnium et singulorum ad bona in litteris superius descriptis interesse aliquod habendum et habere putandum, cittatorum et non comparentium, huiusmodi litteras in omnibus illarum conditionibus, prout in se sonant, auctoritate

nostra ordinaria approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, prout approbamus, ratificamus et confirmamus immunitatique ecclesiasticae easdem adscribimus temporibus perpetuis. Decernentes easdem robur perpetuae firmitatis habere. Et nihilominus omnibus praedictorum bonorum, si qui essent, impeditoribus, silentium perpetuum imponimus. Atque ius patronatus dicti altaris, super quod praedicta bona fundata sunt, dictis proconsuli, consulibus Drohobicensibus temporibus perpetuis ex nunc et a tempore vacationis eiusdem altaris adiudicamus. Quorum in fidem sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Actum et datum Premisliae die Veneris decima septima mensis iunii, Anno Domini Millesimo, quingentesimo sexagesimo nono. Praesentibus, excellenti Jacobo Ostiensi, Melchiore Petricoviensi medicinae doctoribus honorandis, Francisco et Melchiore, mensionariis Premisliensibus et consistorii Premisliensis notariis testibus circa praemissa assistentibus.

Stanislaus Joanides notarius
consistorii Premisliensis sspt.

Dokument oryginalny, pergaminowy, z pieczęcią na sznurku niebiesko - różowo - żółtym.

XVII.

1605 R. 6 PAŹDZIERNIKA W KRAKOWIE.

Zygmunt III zwalnia kaznodzieję kościoła drohobyckiego od cła za sól, warzoną w żupach drohobyckich.

Sigismundus tertius, Dei gratia rex Poloniae etc. Significamus etc. quod cum factores magnifici Georgii Mniszek de Magna Kunczyce, palatini Sandomiriensis, Leopoliensis, Samboriensisque capitanei et zupparii nostri Russiae, movissent questionem venerabilis Andreae Bobolae concionatoris ecclesiae Drohobycensis de solvendo theloneo nostro a sale excocto duabus pattelis minoribus, quas czerenie vocant, quibus salis coquendi facultas a Divo Sigismundo Augusto avunculo et antecessoro nostro pro concionatore ecclesiae Drohobycensis spe-

ciali privilegio data et concessa est, volentes a praedicto concionatore ecclesiae iuxta morem et consuetudinem salis mercatorum theloneum nostrum exigere, delataque fuisset haec ipsa controversia per praedictos factores ad ipsummet magnificum palatinum Sandomiriensem zupparum Russiae praefectum. Qui quidem Palatinus posteaquam viso privilegio commemorato Serenissimi Antecessoris nostri pro affectu erga cultum divinum pro concionatoribus dictae ecclesiae concessa diligentem fecisset inquisitionem utrum aliquando theloneum nostrum a praedicto concionatore vel eius antecessoribus eo more exactum fuisset, cognovissetque ex fide dignis testimoniis et antiquis registris nullum umquam ab eo ipso tempore concessionis theloneum a sale pro concionatoribus excocto exactum fuisse, imo libere (ut sunt omnes ecclesiastici proventus immunes) semper ex coctura salis iuxta privilegium usum fuisse. Supplicatum porro fuisset nobis nomine supradicti concionatoris, privilegium illud antecessoris nostri approbare et confirmare imo etiam expressius hac in parte declarare dignaremur. Nos visa attestacione praedicti palatini Sandomiriensis manu ipsius subscripta et obsignata quam ipsi concionatori super talem immunitatem edidit, cupientes quoque exemplo maiorum nostrorum divinum cultum promovere, ipsam Divi Sigismundi Augusti regis avunculi et antecessoris nostri super liberam extractionem salsuginis eiusque duabus patellis cocturam in commodum concionatorum Drohobyensium ecclesiae de actu de data Lublini feria quinta ante Dominicam Cantate proxima Anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto, datam in omnibus eius et singulis concessionibus, punctis, clausulis et conditionibus approbamus et confirmamus praesentibus cum ea declaratione nostra, ut nullum penitus theloneum ab ipsa coctura salis duarum pattellarum concionatoribus ecclesiae Drohobyensis concessa a Zuppariis nostris Russiae, eorumque factoribus modernis et pro tempore existentibus exigatur. In cuius rei fidem presentes manu nostra subscribimus et sigillo-regni nostri consignari iussimus. Datum Cracoviae die sexta mensis octobris, anno Domini millesimo sexcentesimo quinto, regnorum nostrorum Poloniae decimo octavo, Suetici vero anno duodecimo.

Sigismundus rex
subscripsit.

Christophorus Ilmanowski secre-
tarius subscripsit.

Transumpt w oryginalnym przywileju pergaminowym Jana Kazimierza z r. 1650.

XVIII.

1649 R. 15 LIPCA W LUBLINIE.

Jan Kazimierz potwierdza Dwornikowiczowi, wójtowi Drohobyckiemu, posiadanie gruntu Zadubicze zwanego, darowanego przez Władysława IV. przywilejem, który zaginął w czasie napadów tatarskich i kozackich 1648 r.

Joannes Kasimirus Dei gratia rex Poloniae Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Czernichoviaeque nec non Suedorum, Gottorum, Vandalorum haereditarius rex. Significamus praesentibus litteris nostris, quorum interest universis et singulis. Productas coram nobis esse litteras authenticas, papyreas ex actis officii advocatialis et scabinalis cum subscriptione notarii et appensione sigilli civitatis nostrae Drohobicensis emanatas, sanas, salvas et illesas, omnique suspicione carentes, quae tametsi per Serenissimum Divae memoriae Vladislaum IV fratrem nostrum charrissimum confirmatae sunt inque actis cancellariae metricae maioris reperiuntur, nihilominus cum per incursionem tartarorum simul atque Kozakorum oblatae in nihilumque redactae essent, ob idque humillime supplicassent, quatenus easdem auctoritate nostra regia approbare, et confirmare dignaremur. Earum vero litterarum tenor de verbo ad verbum sequitur talis. Actum Drohobiciae, feria quarta ante Dominicam Oculi Quadragesima proxima, Anno Domini millesimo sescentesimo quadragesimo octavo praesentibus spectabili Alberto Macowicz advocato, honoratisque Alberto Aniołek et Martino Berczyc scabinis, iuratis Drohobyensibus ad officium praesens advocatiale actaque scabinalia Drohobicensia veniens personaliter spectabilis Sebastianus Dwernikowicz consul civisque Drohobicensis consensum sibi a tota civitate Drohobicensi super quarta parte agri hic Drohobiciae in campis Zadubiece dictis datum cum manuum propriarum subscriptione et sigillorum officii consularis et advocatialis compositi Drohobicensis appositione, salvum sanum et illesum, omnique suspicione carens, obtulit eidem officio legendum, suscipiens actisque suis inherendum cuius

tenor infra de verbo ad verbum sequitur estque talis. Tenor consensus. Burmistrz, rayce, wuyth, ławnicy i wszystko pospolstwo miasta króla JMCI Drohobyczy. Wiadomo czyniemy, komu o tem wiedzieć należy, isz my zszedłszy się na ratusz, mając respekt na zasługi P. Sebastyana Dwornikowicza rayce nasze, które odprawował przez lat kilkanaście w sprawach naszych miejskich publicznych po różnych miejscach z wielką odwagą zdrowia i chudoby swojej strata in recompensationem tych szkód dajemy onemu ówierć pola alias wygon pusty, starodawny na końcu przedmieścia za dworem, którą wyszedłszy na grunt wymierzaliśmy z pastwisk miejskich y gruntów znakami kopców określiliśmy, leżącą z jednej strony Wojciecha Bohusa, z drugiej strony także pastwisk nazwanych Zadubicze, począwszy od pierwszych płotów drogi, idącej do krzyża, asz do granic Rychceickich razem z inszemi sąsiedzy z drugiej strony a w polu zadnem ku Zadubiecu po mogiłę na górze leżącą z łązami, z jeziorami, którą rolę i pole de nova et cruda radice wykopaną pustą dajemy, darujemy, temu i potomkom jego perpetuis temporibus et in aevum z tą jednak kondycją, by dokąd żyje w sprawach naszych głównych pro posse prace nie litował praw wolności sumptem naszym bronić. Warując i to, aby ta rola w szlacheckie ręce nie była przedana tylko prostemu status plebeij. Przy tem pozwalamy Sebastyanowi Dwornikowiczowi, ponieważ ten grunt jest na sparzy, a insi tego gruntu sąsiedzi collaterales mają ex antiquo sachernice dla szkód, aby zaniechawszy dzielnic starych kopania litore quolibet anno solito modo okopy zwałili, ten grunt nowy donatario nadany nowymi okopy okopywali i zawsze na każdy rok poprawiali a że z tego pola pustego ex antiquo żadnych podatków nie było, tedy i my także grunt generaliter ab omnibus oneribus civilibus uwalniamy, pozwalając, aby pomieniony donataryusz na takowem polu jako najlepszy pożytek sobie przywiódł, ażeby maiorem firmitatem et robur ta darowizna miała, tedy ten konsens nasz od nas dany do akt wuytowskich zactiwować pozwalamy. Przy tem uniżenie prosząc króla Jego Mości Pana Naszego Miłościwego, aby ten konsens nasz P. Sebastyanowi Dwornikowiczowi raycy de nobis bene merito ręką i pieczęcią swą pańską potwierdzić raczył. Na co dla lepszej wiary mocy pieczęci urzędu naszego radzieckiego i wuytowskiego z podpisem rąk naszych podpisaliśmy. Dan na ratuszu dro-

hobyckim, anno Domini 1646 pridie Inventionis Sanctae Crucis, Gregorius Więckowicz, burmistrz drohobycki, Bartosz Macowicz, Andrzej Kawinski, Teodor Ignatowicz, (locus sigilli) Wojciech Mąkowicz wuyth drohobycki. Ouas quidem litteras nos Johannes Casimirus rex ad supplicationem offerentis eiusdem approbamus et confirmamus in quantum tamen iuris sunt, decernentes easdem vim et robur firmitatis perpetue obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscribtas sigillo regni communiri iussimus. Datum Lublini die XV Julii. Anno Domini MDCXLIX. Regni nostri Sueciae primo.

Joannes Casimirus rex.

Dokument oryginalny, pergaminowy, rdzą podziurawiony w kilku miejscach. Pieczęć w puszcze blaszanej przymocowana sznurkiem zielonym do pergaminu. Na pieczęci w środku orzeł, po prawej stronie postać mężczyzny z mieczem, po lewej kobieta ze sztandarem, w otoku napis Joannes Casimirus

XIX.

1652 R. 21 KWIETNIA W BRZEŚCIU LITEWSKIM.

Jan Kazimierz zabrania wojsku nakładać kontrybucye
na Drohobycz.

Jan Kazimierz z łaski Bożej król Polski, Wielkie Książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflanckie, Smoleńskie, Czernichowskie, a Szwedzki, Gotcki Wandalski dziedziczny król.

Wszem w obec y każdemu z osobna a mianowicie Wielmożnemu Hetmanowi koronnemu, Pułkownikom, Rötmistrom, Kapitanom, Porucznikom y inszym Officerom konnym y pieszym polskiego i cudzoziemskiego narodu uprzejmie y wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Uprzejmie i wiernie nam mili, wielkie uciśnienie ludzi ubogich, wielce nas frasować musi, które ponoszą przez częste przechodzenie chorągwi i wybieranie różnych exekucyi, że do ostatniego przychodzą prawie upadku. Między którymi miasteczko Drohobycz dosyć nie pomaru, gdy kilka chorągwi w owym chleb łanowy wybierało i na

ostatek spalone zostało, mianowicie chorągiew Urodzonego starosty Słonńskiego, chorągiew z lanu po złotych trzysta, Urodz: Starosty Kałuskiego połączwarta sta, Urodz: Starosty Winnickiego po złotych trzysta, Urodz: Szlichtynka raytarska po złotych pięćdziesiąt, Urodz: Szumlańskiego po złotych stu dwudziestu wybrały. Dlatego surowo rozkazujemy, aby się żaden chleba więcej w wspomnionem miasteczku wybierać y u Wielmożnego Hetmana assygnacyi na on dopominać, gdysz z takowych, którzyby się tego ważyli, krwawą każemy czynić executyą i skrzywdzonym szkody z zasłużonego żoldu na przyszley kommissiej wynagrodzić. Dan w Brześciu Litewskim dnia XXI. miesiąca kwietnia roku Pańskiego MDCLII. panowania królestw naszych polskiego y Szwedzkiego

Jan Kazimierz król

Uniwersał do Drohobyczy do
żołnierzów Albrecht Lachowski
Sekretarz JKr. MOŚCI.

Dokument oryginalny, papierowy, z pieczęcią wyciśniętą na papierze.

XX.

1653 R. 17 SIERPNIA W LUBLINIE.

Jan Kazimierz spalony Drohobycz uwalnia od wszystkich podatków i danin na przeciąg 4-eh lat.

Joannes Casimirus Dei gratia rex Poloniae etc. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest, universis et singulis. Quia nos compatiētes calamitati oppidi nostri Drohobycensis quam per conflagrationem ignis subierunt, faciendum nobis duximus, ut iisdem quotquot damna perpassi sunt ab omnibus et singulis contributionibus, censibus, aliisque quibusvis publicis et privatis constitutis et in posterum instituendis oneribus, quorumque nomine nunciatur libertatem habeant praesentibus litteris nostris ad decursum quatuor annorum continuo et immediate sese sequentium a die acceptae cladis computando damus et conferimus, Quod omnibus, quorum interest, praesertim vero Magnifico Boguslav Leszczynski thesaura-

rio regni aliisque pro tempore existentibus, nec non contributionum publicarum exactoribus et theloneorum regni administratoribus denunciamus mandantes, ut praedictos oppidanos nostros in hac liberalitate nostra regia nobis gratiose collata ad decursum suprascripti temporis conservent, et ab aliis quorum interest conservari curent neque ullas contributiones publicas et privatas ab eis exigant vel aliquo modo ad onera adigant. Pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Leopoli die XVII. mensis augusti anno Domini MDCLIII, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae V anno.

Joannes Casimirus rex Libertatio damnorum passis oppidanis Drohobiciensibus.

Dokument papierowy, oryginalny, pieczęć na papierze wyciśnięta, papierowa.

CZEŚĆ URZĘDOWA

1. Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1905.

A). Dla nauki przedmiotów obowiązkowych:

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmio- tów uczył i w któ- rej klasie	Tygodniowo godzin
1	Staromiejski Józef	dyrektor	j. łac. w kl. V a.	6
2	Biela Jan	prof. w VIII. randze, gosp. kl. VIII. czło- nek komisji etno- graficznej Akademii Umiej. w Krakowie	j. łac. VIII. j. grec. IV b, VIII. j. pols. V ab. VI.	20
3	Dr. Biegeleisen Henryk	nauczyciel	przydzielony do służby w c. k. gimn. Fr. Józefa we Lwowie.	
4	Bieganowski Eugeniusz	zast. nauczyciela, gosp. kl. I b.	j. łac. I b, j. pols. I b. IV ab.	17
5	Chrzęstowski Franciszek	naucz., zawiadowca gabinetu rysun.	rysun. I.—VIII.	28
6	Eliasz Kazimierz	prof. w VIII. randze gospodarz kl. V a, kustosz gabinetu fizyk., członek Rady miejskiej.	mat. IV a, V ab. VIII., fiz. IV a, VIII. prop. fil. VII, VIII.	22

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmiotów uczył i w której klasie	Tygodniowo godzin
7	Ergetowski Franciszek	egz. zast. naucz. gosp. kl. I c.	j. łac. I c, hist. i geogr. I c. III b, V b., gimn. I bc.	21
8	Gątkiewicz Feliks	prof. w VIII. randze, zawiadowca zbioru map i obraz.	hist. i geogr. III a, IV a, V a, VI, VII, VIII.	20
9	Górski Adam	zast. nauczyciela	z. powodu choroby nie pełnił obowiązków służb.	
10	Dr. Handel Salamon	egz. zast. naucz., gosp. kl. III a.	j. łac. III a, j. grecki III a j. niem. I c.	17
11	Holzmann Jonas	zast. nauczyciela	j. niem. II b, III ab, IV b.	17
12	ks. Kmit Polieukt	prof. w VIII. randze Radca bisk. Konsy- storza gr. kat. w Przemyślu, egzami- nator synod.	rel. gr. kat. I—VIII. j. rus. VI.	18
13	Lam Longin	zast. naucz., gosp. kl. I a.	j. łac. I a, j. pols. I a, j. niem. I b.	17
14	Łucyk Anatol	prof., gospodarz kl. III b.	j. łac. III b j. grec. III b. j. niem. II a.	16
15	Mazgaj Michał	zast. nauczyciela, gosp. kl. II b.	j. łac. II b, j. pols. II b, j. niem. I a.	17

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmiotów uczył i w której klasie	Tygodniowo godzin
16	Niemiec Wojciech	prof. w VIII. randze gosp. kl. VI, zawiadowca bibl. nauczycielskiej	j. łac. V b, VI, j. grec. VI	17
17	Niemców Jan	naucz., gospodarz kl. IV b.	j. ruski II b, matem. III ab, IV b, VI, VII, fizyka IV b, VII.	23
18	Nowak Witold	prof., gosp. kl. V b, zawiadowca bibl. niem. dla młodzieży.	j. niem. IV a, V ab, VI. VII, VIII.	24
19	Ogniewski Antoni	zast. naucz.	j. pols. I c, III ab, mat. I bc, II ab.	21
20	Pado Antoni	prof. w VIII. randze gosp. kl. IV a.	j. łac. IV ab, j. grec. IV a	16
21	Pasławski Włodzimierz	prof. w VIII randze, zawiad. bibl. ruskiej dla młodzieży	j. rus. I abc, II a, III, IV, V, VII, VIII.	18
22	Pytel Franciszek	zast. naucz., gosp. kl. II a.	j. pols. II a, geogr. i hist. I ab, II ab. IV b.	21
23	ks. Dr. Rawski Pawel	naucz. katech. obrz. rz. kat.	rel. I—VIII.	16
24	Siczyński Walery	prof., zawiadowca gabinetu przyrodniczego	hist. nat. I abc, II ab, III ab. V ab VI.	20

L. porz.	Imię i nazwisko nauczyciela	Stopień służbowy	Których przedmiotów uczył i w której klasie	Tygodniowo godzin
25	Wróbel Józef	zast. naucz.	mat. I a, gimn. I a, II ab, III ab, IV ab, V ab, VI.	23
26	Witek Jan	prof., zawiadowca bibl. pols. dla młodzieży i bibl. dla ubogich uczniów.	j. łac. II a. j. pols. VI, VII, VIII.	17
28	Zubczewski Antoni	prof. w VIII randze gosp. kl. VII.	j. łac. VII, j. grecki V ab, VI.	19

B) Nauczyciele poboczni :

1	Margulies Baruch	doktor filozofii, naucz. poboczny	rel. mojż. 1—VIII.	16
2	Chrzastowski Franciszek	j. w.	geom. wykreśl. w dwóch oddziałach	4
3	Ergetowski Franciszek	j. w.	hist. kraju rodzinnego III. b,	1
4	Gątkiewicz Feliks	j. w.	hist. kraju rodzinnego III. a. IV a, VI. VII.	4
5	Nowak Witold	j. w.	śpiewu w dwóch oddziałach	4
6	Pytel Franciszek	j. w.	hist. kraju rodzinnego IV b.	1
7	Zubczewski Antoni	j. w.	kaligrafii w dwóch oddziałach	2

Zmiany w gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1905.

Jego ces. i król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 18 września 1904 raczył zamianować *Józefa Staromiejskiego* dyrektorem zakładu.

J. E. Pan Minister W. i O. przyznał VIII rangę służbową profesorom: *ks. Poliektowi Kmitowi*, *Wojciechowi Niemcowi* i *Antoniemu Zubczewskiemu* (28 czerwca 1904 l. 12.531), zamianował zast. naucz. *Jana Świtalskiego* rzeczywistym nauczycielem dla c. k. gimn. w Złoczowie (28 sierpnia 1904 l. 27.394), nadał posadę w tut. zakładzie prof. *Janowi Niemcowowi*, dotychczasowemu nauczycielowi w ck. gimnazyum w Jasle (2 czerwca 1904 l. 16.611) i *ks. Dr. Pawłowi Rawskiemu*, dotychczasowemu katechecie w ck. szkole realnej w Krośnie (7. czerwca 1904 l. 15.527), przydzielił nauczyciela tut. Dra Henryka Biegeleisena do służby w ck. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie na rok 1905 (17. września 1904 l. 3.172) udzielił urlopu z powodu choroby zast. naucz. *Adamowi Górskiemu* (12 września 1904 l. 29.993; 20, grudnia 1904 l. 43.271; 26 kwietnia 1904 l. 13.497).

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała zastępcami nauczycieli dla tut. zakładu kand. stanu nauczycielskiego *Longina Lama* (31. sierpnia 1904 l. 24.175), *Jonasa Holzmann*a 9. września 1904 l. 27.156), *Michała Mazgaja* (13. września 1904 l. 35.201), *Józefa Wróbla* (29. września 1904 l. 36.486), *Dra Salomona Handla* (14. lutego 1905 l. 50.126); przeniosła z tut. zakładu zast. naucz.: *Tomasza Kostucha* w tym samym charakterze do ck. gimnazyum V. we Lwowie (5 lipca 1904 l. 21.884), *Piotra Dubika* do ck. gimnazyum w Rzeszowie (31. sierpnia 1904 l. 8.195), *ks. Walentego Toczka*, zast. katechety do ck. gimnazyum I. w Rzeszowie (24. sierpnia 1904 l. 30.791), *Adama Daneckiego* do ck. gimnazyum w Jarosławiu (9. września 1904 l. 17.156) a do tut. zakładu zast. naucz. *Edmunda Tęczarowskiego* z ck. gimnazyum w Stryju (9. lipca 1904 l. 16.294) i *Eugeniusza Bieganowskiego* z ck. gimnazyum I. w Rzeszowie (31. sierpnia 1904 l. 32. 733), przyjęła do

wiadomości zrzeczenie się obowiązków przez zast. naucz. *Waleryana Czykła* (27. sierpnia 1904 l. 30.791) uwolniła od obowiązków zast. naucz. *Edmunda Tęczarowskiego* (9. lutego 1904 l. 4.151), zatwierdziła w zawodzie naucz. *Jana Witka* (18. października 1904 l. 39.968) i *Witolda Nowaka* (4. listopada 1904 l. 41.355), nadając im tytuł profesorów, przyznała drugi dodatek pięcioletni prof. *Anatolowi Lucykowi* (23. września 1904 l. 36.103) i *Antoniemu Zubczewskiemu* (21. listopada 1904 l. 45.674).

III. Plan nauki.

Nauki poszczególnych przedmiotów udzielano według planów i instrukcyi c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia i c. k. Rady szkolnej krajowej; nauka rysunków odręcznych była w kl. I—VIII. dla wszystkich uczniów obowiązującą; nauka gimnastyki obowiązywała uczniów wszystkich z klas I—VI.

Sprawozdanie niniejsze zawiera tylko wykaz lektury z języków klasycznych tudzież utworów, polskich, ruskich i niemieckich, nie objętych Wypisami a czytanych w całości.

Lektura z języka łacińskiego :

KLASA IIIab. Corn. Nep.: Aristides, Cimon, Epaminondas, Miltiades, Pelopidas, Themistocles.

KLASA IVab. C. Julii Caesaris de bello Gall. Comm. I. 1—29 II. IV.; Pryw. Comm. III; P. Ovidii Nas. Metam, I. 89—312, Lykaon.

KLASA Vab. Liv. ab urbe cond. I. XXI. (w wyjątkach); Ovid. Metam. II. 1—242, 261—332. VI. 146—312, VIII. 618—720. X. 1—63, 72—77; Fast I. 63—88, II. 83—118, Trist. IV. 10; Ep. IV. 3. Prywat: Metam. I. 162—415, V 385—437, 462—571.

KLASA VI. Sall. B. Jugurth.; Cic. Cat. I.; Verg. Ecl. I. V.; Georg. Laudes Italiae, Laudes v. rust.; Aen, I. II. 1—300 Prywat: Cic. Cat. II, III, IV; Verg. Ecl. VII, IX.

KLASA VII. Cic. Pro Roscio Amerino, pro Archia, Cato Maior; Verg. Aen. II, VII i wyjątki z IX. Prywat: Cic. de imperio Cn. Pompei, Laelius; Verg. XII 700—950.

KLASA VIII. Hor. Carm. I. 1, 4, 6, 14, 22, 31, 37; II. 3, 7, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18; III. 1, 2, 3, 4, 5, 30; IV. 3, 7, 12; Ep. 7; Sat. I, II; Ep. I. 2, 6.; Tac. Ann. I. 1—26.; II. 53—83.; Pryw.: Hor. Carm. I.—IV.; Ep. II. 3, Tac. Germania, Ann. VI; Cic. de off. I. II, Tuscul. disp. III.

Lektura z języka greckiego.

KLASA Vab. Xenoph, (podł. Chrestom. Fiderera) Anab. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.; Cyrop. 1, 2; Hom. Il. I, III. 1—200. Pryw. Xenoph. Anab. 10, 11, 12, 18; Hom. Il. II.

KLASA VI. Hom. Il. III, VI, XVI, XVIII; Herod. VII; Xenoph. Memor. (podł. Chrestom. Fiderera) 1, 3.; Prywat.: Hom. Il. XIX.

KLASA VII. Dem. Phil. I, Ol. I. II; Hom. Od. I (1—88), V, VI, VII, XIV. Prywat.: Dem. *περὶ εἰρήνης*; Hom. Od. VIII. IX.

KLASA VIII. Plat. Apol. Crito, Faed. (ost. rozdz.); Soph. Oedipus R.; Hom. Od. XIII, XIV.; Prywat.: Plat. Euthyphron, Laches, Protagoras; Soph. Antyg.

Lektura polska.

KLASA Vab. Oprócz ustępów, znajdujących się w wypisach, przeczytano w całości „Pana Tadeusza“ Mickiewicza.

KLASA VI. Czytano i zdawano sprawę z dzieł i wyjątków, zawartych w Wypisach (cz. I do okresu VI.), a nadto: Heidensteina „Komentarz o wojnie Stefana Batorego“ „Pamiętnik“ Paska, Krasickiego „Przypadki Doświadczynskiego (cz. I). Rzewuskiego „Listopad“ Trylogię Sienkiewicza, Pamiętniki Żółkiewskiego.

KLASA VII. Oprócz ważniejszych wyjątków i całych utworów: z Wypisów (cz. I i II do Krasinńskiego) czytano w całości Kraszewskiego „Powrót do gniazda“, Korzeniowskiego „Spekulanta“, Słowackiego „Balladynę“ i „Lillę Wenedę“ Mickiewicza, „Konrada Wallenroda“ „Sonety“ „Dziady“, Fredry „Śluby panińskie“, Malczewskiego, „Maryę“.

KLASA VIII. Oprócz Wypisów cz. II. czytano w całości Krasinńskiego: „Nieboską komedję“ i „Irydyona“.

Lektura z języka niemieckiego.

KLASA V. Stifter: Nibelungenlied.

KLASA VI. Goethe: Hermann und Dorothea; Lessing: Minna v. Barnhelm.

KLASA VII. Goethe: Goetz von Berlichingen, Schiller: Wilhelm Tell.

KLASA VIII. Schiller: Wallenstein III; Goethe: Iphigenie auf Tauris, Grillparzer: Die Ahnfrau.

Lektura z języka ruskiego.

KLASA V. Oprócz ustępów, zawartych w wypisach, poznali uczniowie następujące utwory w całości: Mogilnickiego: Скит Манявский; Franki: Лис Микита, Захар Беркут; Kotlarewskiego: Енеїда; Ustyjanowicza: Месть Верховишця, Страстний четвер.

KLASA VI. Nauka odbywała się wedle planu z r. 1903 i instrukcyi z r. 1893. Przerobiono historję literatury od najdawniejszych czasów do Skorowody. W drugiej połowie II. półr. przerobiono ustną literaturę i czytano Barwińskiego: Руска читанка для в. кл. ч. I. Prywatnie czytali uczniowie i zdawali sprawę z wyjątków staror. literatury, zawartych w chrestomatyi Ogonowskiego, o ile nie były przerobione obowiązkowo w szkole, a nadto: Kostomarowa „Руска історія в життєвих єї найголовніших дїятелів в przekładzie A. Barwińskiego T. I.; Historia literatury ruskiej E. Ogonowskiego T. I.; Dziedzickiego: Буйтур Всеволод; Rawity — Riienka; Гетьман Мазєпа; Lewickiego: Кайдашево сїмя; Łopatyńskiego: Беата і Гальшка.

KLASA VII. Oprócz ustępów z wypisów Barwińskiego cz II. poznali uczniowie w całości: Kulisza: Досвітки, Орися; Lewickiego: Над чорним морем; Czajczєnka: Соняшнїй промїнь.

KLASA VIII. Oprócz ustępów czytanych w szkole z chrestomatyi Ogonowskiego przeczytali uczniowie: Barwińskiego: Скошєнїй цвїт; Guszalewicz: Сельскї плєнішотєнти; Franki: Учїтель, Сон князя Свїтослава, Ярополк; Пнїського: З рїжних країв і народїв.

Nauka rysunków odręcznych.

(dla klas od I—VIII obowiązkowo).

KLASA I. Przystosowanie do ozdób swobodnych na podstawie zasad geometrycznych. Swobodne ozdoby płaskie o motywach roślinnych. Materiał: węgiel, ołówek, farba. Objasnienia: Zastosowanie i znaczenie rysowanych ozdób o stylizowaniu roślin.

KLASA II Perspektywiczne rysowanie z poglądu modeli geometrycznych oraz przedmiotów z otoczenia o powierzchniach płaskich, pojedynczo i w grupach ułożonych. Ciąg dalszy rysowania ozdób swobodnych, indywidualny układ motywów roślinnych przy użyciu luster. Materiał: węgiel, ołówek, farba, pióro. Objasnienia: Zasady rysunku perspektywicznego z poglądu.

KLASA III. Ciąg dalszy rysunku perspektywicznego z modeli o powierzchniach krzywych tudzież zdobienie płaszczyzn o danych rozmiarach. Przejście do ozdób wypukłych podług modeli gipsowych. Materiał: węgiel, ołówek, farba, pióro. Objasnienia: o zdobieniu płaszczyzn, o rodzajach ozdób i tworzeniu się stylów.

KLASA IV. Ciąg dalszy rysunku perspektywicznego według kształtów naczyń oraz części architektonicznych. Rysowanie ozdób plastycznych tudzież ozdób stylizowanych. Materiał: ołówek, farba, pióro, węgiel. Objasnienia: Ogólne pojęcia o architekturze, nauka o stylach.

KLASA V. Rysunki figuralne podług odlewów gipsowych, anatomiczne części głowy ludzkiej tudzież formy zwierzęce podług martwej natury. Ćwiczenia w szkicowaniu. Materiał: węgiel, ołówek, farba, pióro. Wyjaśnienia budowy anatomicznej głowy ludzkiej.

KLASA VI. Ciąg dalszy rysunku figuralnego. Rysowanie form zwierzęcych podług natury. Ćwiczenia w szkicowaniu. Materiał: węgiel, ołówek, farba. Objasnienia anatomiczne.

KLASA VII. Ciąg dalszy rysunku głów ludzkich z modeli gipsowych, tudzież z natury. Ptaki i zwierzęta podług martwej

natury. Ćwiczenia w szkicowaniu. Materiał: ołówek, węgiel, farba.

KLASA VIII. Powtórzenie całego materiału na podstawie odpowiednich wzorów.

Nauka gimnastyki.

(dla klas I—VI obowiązkowa).

Nauka gimnastyki odbywała się według planu ministerialnego z r. 1897. W dni pogodne zajmowano młodzież zabawami i grami ruchowymi, z których uczniowie poznali następujące: KLASA I. Chiński mur, kto prędzej do koła, kot i mysz, pyłka, trzeciak, dyabełek. KLASA II. Kto prędzej do koła, przerywany król, rabuś, dyabełek, kucie, wieża, trzeciak, palant. KLASA III. Trzeciak, rabuś, piłka w rzędzie, piłka uszata, dyabełek, palant, kucie, wieża, piętówka. KLASA IV. Rabuś, trzeciak, piłka w rzędzie, piłka uszata, wieża, dyabełek, kucie, palant, piętówka, rzucanka. KLASA V. Trzeciak, rabuś, wyrzoka, odrzucanka, uszata, dyabełek, kucie, palant, wieża, piętówka. KLASA VI. Trzeciak, odrzucanka, wieża, piłka uszata, dyabełek, palant, piętówka.

Nauka przedmiotów nadobowiązkowych.

Historia kraju rodzinnego. Nauki tej udzielano według instrukcyi, poleconej przez c. k. Radę szkolną krajową i rozporządzenie z dnia 8 stycznia 1903 w klasie III, IV i VI. w obu półroczach, w klasie VI w drugim półroczu, a w klasie VIII w pierwszym półroczu po jednej godzinie tygodniowo. Remuneracya roczna wyznaczona po 100 koron za jedną godzinę nauki w tygodniu. **Kaligrafii** udzielano uczniom I i II klasy w dwóch oddziałach po jednej godzinie tygodniowa. Ćwiczone uczniów w piśmie polskim, ruskim i niemieckim, podług wzorów, wypisanych przez nauczyciela na tablicy na podstawie książki J. Czerneckiego. Remuneracya roczna za 2 godziny nauki wynosi 200 koron. **Nauki śpiewu** udzielano w dwóch oddziałach po 2 godziny tygodniowo. W oddziale pierwszym, przeznaczonym dla początkujących, uczono teoryi śpiewu, w dru-

gim ćwiczone uczniów w śpiewie choralnym. Uczniowie oddziału drugiego śpiewali na głosy podczas nabożeństwa w kościele i cerkwi, nadto wykonali kilka pieśni świeckich na porankach, urządzonych na cześć Adama Mickiewicza i Tarasa Szewczenki. Remuneracya roczna za naukę śpiewu 320 koron. Ks. Polieukt Kmit uczył śpiewu w cerkiewno-ludowego uczniów obrz. gr. kat. niższego gimnazjum każdej niedzieli i święta po pół godziny. Śpiewano Тронари і кондаки воскресні і празникам, самогласні восьми гласів, болгарски гл. 5., поіедеј, Благославен вси Господи, коляди і пісні набожні.

Poza godzinami nauki śpiewu zbierali się uczniowie pod dozorem nauczyciela śpiewu i w części u niego w części u swoich kolegów pobierali naukę na instrumentach dętych i smyczkowych, a 12 uczniów z klas najniższych uczył w zakładzie fachowy nauczyciel gry na skrzypcach. **Orkiestra gimnazjalna** składała się w b. roku szkolnym z 24 uczniów i brała udział we wszystkich uroczystościach szkolnych, nadto urządziła 2 koncerty publiczne. Grywano utwory na orkiestrę mieszaną, oraz kwartety smyczkowe. Do fachowego prowadzenia orkiestry opłacono zawodowego muzyka. Nuty nabywano częścią drogą zakupną, częścią pozyczano je i przepisywano, częścią otrzymywano w darze. Kawałków muzycznych posiada orkiestra 40. Profesor Nowak pożyczał instrumentów dętych do nauki. Orkiestra gimnazjalna miała w b. roku szkolnym w dochodzie: 1. z dwóch koncertów 639 k. 20 h. 2. Od Dyrekcyi na nuty 28 kor., od uczniów 180 kor. razem 847 kor. 20 hl.; w rozchodzie zaś wykazuje za opłatę nauczyciela fachowego, struny naprawę instrumetów i inne potrzeby muzyczne sumę 647 kor. 20 h. Pozostała kwotę 200 kor. przeznaczyła orkiestra dla powiększenia funduszu dla ubogich uczniów. Profesorowi W. Nowakowi za gorące zajęcie się orkiestrą i utrzymywanie jej jak również za naukę kilku uczniów, uczniom J. Kubali i I. Aschkenazemu za bezinteresowną naukę kolegów, nie należących jeszcze do orkiestry, składa Dyrekcyja gorące podziękowanie.

Geometrii wykreślnej udzielano uczniom kl. V — VIII. w dwóch oddziałach po 2 godziny tygodniowo. I. Oddział: Rzuty prostokątne punktu, prostej, płaszczyzny i bryły, z uwzględnieniem rzutni krzyżowej. Kłady i obroty płaszczyzn. II. Oddział: Perspektywa geometryczna i perspektywa wolna. Zasadnicze

ćwiczenia perspektywy punktów prostych, płaszczyzn, oraz brył z wyznaczeniem ich cieniów rzuconych i własnych.

Renumeracya roczna 400 Koron za 4 godziny nauki w tygodniu.

GIMNASTYKI jako nauki nadobowiązkowej w b roku szkolnym nie udzielano.

Fizyczne wychowanie młodzieży

Młodzież tu, zakładu przepędzała wszystkie pa u z y, o ile dozwalały warunki atmosferyczne, na boisku gimnazyalnym. Dla zabawy mieli uczniowie stale umieszczone przyrządy gimnastyczne, a nadto urządzali sobie w porządku, ułożonym na klasy i pa u z y, różne ćwiczenia i gry jak: pochody na szczydłach lub bez nich, mocowania się za pomocą liny, różne rodzaje skoków przez linę, gry w piłkę nożną, uszată, w palanta i t. d. W zimie byli uczniowie trudniejsi do sprowadzenia na podwórze, nawet wprowadzone sanki nie wszystkich uczniów wyciągały z klas i korytarzy. Do wzmocnienia fizycznego przyczyniały się różne roboty, które uczniowie podczas pauz wykonywali, jak oczyszczenie boiska z kamieni, czy śniegu, przekopanie rowka, uprawa ogródka botanicznego.

Zakład tu, jest tak zbudowany, że na niedostateczną wymianę powietrza skarżyć się nie można. Mimo to jednak korzystali ci nauczyciele, których przedmiot na to pozwalał, aby uczy ć p o z a b u d y n k i e m s z k o l n y m, na miejscach zupełnie otwartych. Najrzęczniejszą ta rzecz da się urządzić i w istocie urządziła przy nauce botaniki i niektórych partyi zoologii, ale także nauczyciele rysunków i geometrii wyzyskiwali, o ile możliwości, sposobność uczenia na wolnem powietrzu.

W godzinach pozaszkolnych odbywały się wycieczki naukowe z ograniczoną ilością uczniów i wycieczki dla gier i zabaw. Zakład posiada miejsce dla zabaw, wyznaczone przez gminę, ale ponieważ leży ono dość daleko a uczniowie tu, z powodu zajętych godzin popołudniowych nie mają wiele czasu, dlatego udział w zabawach nie był tak liczny, jakby sobie tego życzyć należało. Dalsze wycieczki odbyły trzy klasy do Schodnicy i Urycza, wycieczka uczniów klas najwyższych do Krakowa z powodu nagłej przeszkody nie przysła do skutku.

Na wszystkich wycieczkach byli uczniowie pod opieką nauczycieli.

W sezonie zimowym mogli uczniowie korzystać ze ślizgawki urządzonej przy ul. Liszniańskiej i Truskawieckiej, a za niewielką opłatą także na stawku u ogrodnika miejskiego.

Dyrekcya zauważyła, że uczniowie tuł. zapadają często na różne choroby zębów. Chcąc przekonać się, jaki jest stan ich u uczniów uprosiła lekarza-dentystę Dra Friedländera do zbadania zębów uczniów w całym zakładzie w czasie od 8. maja do 15. czerwca b. r. Z powodu wypadku w rodzinie lekarz nie mógł przedłożyć dotąd Dyrekcji szczegółowych i statystycznych zestawień, ogólne jednak wrażenie było ujemne. Najgorzej utrzymane zęby i jamę ustną mają biedni uczniowie wyznania mojżeszowego, najlepsze zęby zauważono u uczniów z chat wieśniaczych, synowie rodziców, należących do klas t. z. inteligencji, w bardzo wielu wypadkach złożyli dowody, że i w tych sferach pielęgnowanie jamy ustnej u dzieci uchodzi widocznie za przesąd.

Rzeczka, płynąca w pobliżu Drohobycza z powodu mnóstwa zakładów fabrycznych rozsiadłych nad nią i w jej pobliżu, jak również z powodu bliskości Borysławia, bogatego w olej skalny, jest zupełnie nie przydatna do używania w niej kąpeli. Chcąc zapobiedz powstającym ślad niedoświadczeń i przyzwyczaić uczniów do utrzymywania naskórka w czystości, Dyrekcya zbudowała łazienki do kąpeli natryskowych. Jest to budynek o pięciu kabinach, drewniany, na podmurowaniu i betonie, z odpływem krytym, odprowadzającym wodę do niedalekiego kanału, z rezerwoarem żelaznym na wodę o pojemności 2200 litrów, z kurytarzem suchym, w którym umieszczono ławeczki i wieszadła do rozbierania się. Uczniowie mogą używać kąpeli w czasie godzin szkolnych mianowicie podczas długiej pauzy i na godzinie gimnastyki, kiedy nauczyciel urządza dla nich odpowiednią a niemęczącą zabawę na boisku gimnazyalnym a równocześnie pozwala piątkami kąpać się. Doświadczenie nauczyło, że jedna taka partya przy nadzorze nauczyciela potrzebuje około 10 minut na kąpanie się nawet z użyciem mydła i ubranie, wskutek czego w ciągu jednej godziny wykąpie się około 25—30 uczniów czyli w pogodny tydzień podczas samych godzin gimnastyki wielu uczniów może kąpać się dwa razy. Uważa się na to, aby po kąpeli przynajmniej przez 10 minut uczniowie brali udział

w zabawach ruchowych, a nie szli zaraz do klas. W braku innych zajęć pompują wodę do rezerwoaru. Prócz godzin szkolnych mogą uczniowie kąpać się i kąpią za wiedzą Dyrekcyi także w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Korzyść, wynikająca stąd dla uczniów, jest łatwa do zrozumienia, jeżeli weźmie się pod uwagę, że dawniej kąpali się tylko „energiczniejsi”, którzy mogli pozwolić sobie na to, aby iść do potoku pod Śniatynkę i stracić na kąpiel ze trzy przynajmniej godziny czasu. Łazienki oglądał ek. lekarz powiatowy i uznał je za zupełnie odpowiednie.

IV. Tematy do wypracowań piśmiennych.

a) W języku polskim.

KLASA V a. 1. Wrażenia z wycieczki w okolice Drohobycza. 2. Pierwsza wieczerza w Soplicowie. 3. Zdobycie Jerozolimy przez Krzyżowców. Na podstawie Jerozolimy wyzwolonej Torkwata Tassa. 4. Przyroda w III. ks. Pana Tadeusza.* 5. Woda jako żywioł pożyteczny i szkodliwy. 6. Śmierć Cyrusa młodszego. Na podstawie lektury szkolnej.* 7. Wychowanie młodzieży w Sparcie a w Atenach. Na podstawie nauki historii. 8. Dlaczego okres wojen perskich jest najpiękniejszą kartą w historii Grecyi? Na podstawie nauki historii. 9. Dyplomacya ks. Robaka. Na podstawie I—IV ks. Pana Tadeusza.* 10. Widok Drohobycza z Borysławskiej górki. 11. Treść „Wiesława” w układzie genetycznym.* 12. Zwyczaje Świąt Wielkanocnych. 13. Dlaczego Grecya musiała uleść podbojowi macedońskemu? 14. Krajobrazy leśne w „Panu Tadeuszu.”

KLASA V b. 1—3 jak w V a. 4. Koleje życia Litawora.* 5. Jak w V a. 6. Zasługi Serwiusza Tulliusza około państwa. Na podstawie lekt. łacińskiej.* 7. Jak w V a. 8. W jaki sposób Ateny doszły do hegemonii? Na podstawie nauki historii. 9. Spór o zamek. Na podstawie V ks. Pana Tadeusza.* 10. Targ tygodniowy w Drohobyczu. 11. Swaty w ziemi krakowskiej podług „Wiesława“.* 12. Chata wiejska w okolicy Drohobycza. 13. Jaki był wpływ podbojów Aleksandra W. na cywilizację grecką? 14. Żywot Jacka Soplicy. Na podstawie „Spowiedzi Jacka“.

* Tematy. opatrzone gwiazdką, były zadane do opracowania w szkole

KLASA VI. 1. Przechadzka jesienna przez wieś. 2. Stanowisko i znaczenie M. Reja w lit. polskiej.* 3. Ideał dworzana w pojęciu Górnickiego. 4. Jakie rady i zdrożności wytyka Kochanowski społeczeństwu polskiemu w utworze „Satyr“.* 5. Urszula Kochanowska. Charakterystyka na podstawie „Trenów“. 6. Dobywanie i obrona twierdz za czasów Stefana Batorygo. Na podstawie Pamiętników Heidensteina.* 7. Skutki osłabienia władzy monarszej w Polsce. Na podstawie kazania Skargi: „O monarchii i królestwie.“ 8. Wina i pokuta Kmicica. Na podstawie „Potopu“ Sienkiewicza. 9. Rozbiór sielanki Szymonowicza p. t. Żeńcy.* 10. Pisarze polityczni w literaturze polskiej do połowy XVII. w. 11. Charakterystyczne cechy literatury polskiej w okresie III i IV.* 12. Żołnierz polski za czasów Paska. Na podstawie „Pamiętników Paska“. 13. Jakich przestroóg udziela Krasicki młodzieży w satyrze „Przestroga młodemu“. * 14. Charakterystyka Michała Strawińskiego. Na podstawie „Listopada“ Rzewuskiego.

KLASA VII. 1. Świętym jest na ziemi, kto umiał przyjaźń zabrać ze świętymi. Zdanie Mickiewicza uzasadnić i poprzeć przykładami. 2. Znaczenie M. Reja a K. Brodzińskiego w lit. polskiej.* 3. Poezya ludowa w balladach Mickiewicza. 4. a) Związek „Pieśni Wajdeloty“ z osnową poematu. b) Rola Halbana w „Konradzie Wallenrodzie“.* 5. Liryzm w „Panu Tadeuszu“. 6. Cudze rzeczy wiedzieć, ciekawa jest, a swoje potrzeba. Zdanie Fredry rozwinąć i uzasadnić. 7. Kollokanci w Czaplincach. Charakterystyka ważniejszych osób na podstawie „Kollokacyi“ Korzeniowskiego.* 8. Charakterystyczne znamiona trzech wybitnych poetów ukraińskich. Wykazać podobieństwa i różnice na podstawie czytanych utworów. 9. Zawikłanie dramatyczne w komedyi Fredry „Śluby panięskie“.* 10. Miłe złego początki lecz koniec żałośny. Zdanie Krasickiego rozwinąć i poprzeć przykładami z życia.

KLASA VIII. 1. O błogosławieństwie pracy. 2. Świat fantastyczny i jego znaczenie w „Balladynie“.* 3. O ile i jak wpływa na rozwój charakteru bogactwo i ubóstwo? 4. Irydyon a Konrad Wallenrod. Charakterystyka porównawcza.* 5. Czy świetny stan literatury przypada zawsze na świetne czasy pod względem politycznym? 6. Znaczenie i posłannictwo poezji narodowej.* 7. Najznakomitsi lirycey w lit. polskiej od najdawniejszych czasów do r. 1850.* 8. Dziejopisarstwo polskie po r. 1863.*

b) Tematy z języka ruskiego

KLASA V. 1. Найприємніший день моїх вакацій (лист до приятеля). 2. Описати сцену колотвечі межн Агамемноном а Ахіллєм (після Іліади Гомера I. 3. Початок і розвій римської держави в часах Ромуля після лектури Лівія). 4. Причина побіди Турків над Сербамн на Косовім полі (після лектури шк.). 5. Ріка Піль і сі звичає для Ернтяв. 6. Доля Петра в оповіданю І. Воробкевича „Турецкі Бранці 7. Кварц і єго ужиток в промислі. 8. Що піддержовало єввідомість народної єдности у старинних Греків? 9. Геройський чин Сави з Підгірї (після білиці О. Могильницького „Русин воєк“. 10. Історична основа повісти І. Франка „Захар Беркут“ (після домової лект.). 11. Вихованє молодежи у Перзів (після Ксенофонта). 12. Значінє грибів в господарстві природи (після науки іст. природної). 13. Вечер літний на селі. 14. Причини нещастної долі Антигонц (після лект. шк.).

KLASA VI. 1. Поде в часі жив в горячий день (опис). 2. Перевід легенди о житю Апостола Словян єв. Методія (після приписаного підручника). * 3. Видив християнства на варварські народи в первій добі середних віків (на підставі науки шкільної). 4. Ток мислий „Слова о законї в благодати“ Іларіона (після приписаного підручника).* 5. Нестор і єго літонись (на підставі науки шкільної). 6. Характеристика римської суспільности в часі війн з Югуртою (на підставі Саллюстія Bell. Jug.). 7. Ток мислий походу Ігоря з Слова о полку Ігорєвім устуи II. і III.* 8. Характеристика староруского письменства (середної) другої доби 1453 — 1798 (на підставі науки шкільної). 9. Провідна гадка одной з дум невольницьких (після приписаного підручника).* 10. Розвій усної словесности (на підставі науки шкільної).

KLASA VII. 1. Значінє пословиці „Пізнай себе, буде з тебе“. 2. Характеристика головних осіб в драмі Котляревського „Наталка Полтавка“. 3. Значінє пязованя королевої Єлисавети для Англії 5. Які користи завдячаєм винаходови штуки друкарської? 5. Яку піль мав Гр. Квітка Основяненко при написаню своєї повісти „Маруся“ і як тую ціль осягнув? 6. Виказати значінє слів І. Котляревського „Де згода в семействі, де мир і тишина, щасливі там люди, блаженна сторона.“ 7. Характеристика головних осіб в повісти П. Устияновича „Месть

верховинця. 8. Заслугу М. Шашкевича для розвою руского письменства в Галичині. 9. Відносини Швеції взглядом річи посполитої Польскої в 17^{ти} віці. 10. Основа драми Т. Шевченка „Назар Стодоля.“

KLASA VIII. 1. Значіне риформа Петра Великого для новожитної Росії. 2. Які були межинародні права межи Русею а Греками в 10 віці (після договору Олега). 3. Яким чеснотам завдячали Римляни пановане над сьвітом? 4. Пояснити і виказати стійність слів в Енеїді Котляревского „Живе кто в сьвіті необачно, Тому нігде не буде смачно, А більш коли совість жметь.“ 5. Судовництво на Руси (на основі Правди рускої.) 6. Виутрішна діяльність Болеслава Хороброго і Ярослав Мудрого. 7. Характеристика князя Ігоря в поемі „Слово о полку Ігоря. 8. Заслуги Петра Могили для просьвіти на Руси.

c) Tematy niemieckie.

KLASA V a. Dankbarkeit der Tiera. Mit Anleitung des Lehrers. 2. Aegyptische Könige und ihre Sitten.* 3. Bedeutung der Zeiteinteilung im Leben eines jeden Schülers. 4. Wahrheitsliebe die größte Tugend. Auf Grund der Schullektüre.* 5. Winterbeschäftigung eines Landmannes. 6. Die Gesetzgebung der Spartaner. Auf Grund der Schullektüre.* 7. Erinnerungen an die Weihnachtsferien. 8. Entstehung und Verwendung der Steinkohle. Nach Schullektüre. 9. Inhaltsangabe der Ballade „Hochzeitlied“.* 10. Beschreibung einer Wassermühle. Mit Anleitung des Lehrers. 11. Leonard da Vincis Jugend. Nach der Schull.* 12. Frühling und Jugendalter. Parallele. 13. Vaters Heimkehr. Nach der Schullektüre.* 14. Der Zorn des Achilles. Auf Grund der gr. Lektüre.

KLASA V b. 1—3 Jak V w a. 4. Freundschaft die edelste Zierde des Menschen. Auf Grund der Schullektüre.* 6. Jak w V a. 6. Athens Staatsverfassung. Auf Grund der Schull.* 7—8. Jak w V a. 9. Wie wurde der Mord des Ibykus gerächt? Nach Schull.* 10. Beschreibung einer Dampfsäge. Mit Anleitung des Lehrers. 11. Erklärung des Bildes Leonard da Vincis „Das

heilige Abendmahl“. Nach der Schull. 12. Jak w V a. 13. Der Jagdausflug in Fayum. Nach der Schull.* 14. jak w V a.

KLASA VI 1. Der Niobe Frevel und Strafe. 2. Die Rettung Kudruns.* 3. Die verschiedenen Formen, in denen die Treue im Nibelungenliede erscheint. 4. Die Jagden in Polen. Auf Grund des Pan Tadeusz.* 5. Die Römer unter der Regierung des Oct. Augustus. 6. Hermann und die Mutter.* 7. Wie die Arbeit, so der Lohn. 8. Folgen der Kreuzzüge. 9. Die Hunnenschlacht. Nach der Schull.* 10. Untreue schlägt den eigenen Herrn. Freies Thema mit Anl. des Lehrers, 11. a) Die Vorabel zu Lessing, „Minna v. Barnhelm“.* b) Die Exposition zu Lessings „Minna v. Barnhelm.“* 12. Folgen des Kampfes mit dem Kaisertum im Mittelalter. 13. a) Welchen Zweck erfüllt das Drachenbild in Schillers Ballade „Kampf mit dem Drachen.“* b) Besuch der Gnadenkapelle.* 14. Blüten und Hoffnungen.

KLASA VII. 1. Felix, quem faciunt aliena pericula cautum. 2. Rüdigers Treue in Nibelungenliede.* 3. Wie begründet Demosthenes seinen Kriegsplan gegen Philipp.? 4. a) Wie rechtfertigt Tell'seine Tat? b) Wie Rudenz dem Schweizervolke zurückgewonnen wurde? 5. Der Siege göttlichster ist die Vergeltung. 6. Einfluß Frankreichs auf Europa zur Zeit Ludwigs XIV. 7. Das fruchtbare Moment, an einem Matejkischem Bilde nachgewiesen.* 8. Wodurch werden große und glücklich bestandene Gefahren die höchste Wohltat für die Völker.? 9. a) Götz v. Berlichingen. b) Adelheid. Charakteristik * 10. Nil mortalibus arduum est.

KLASA VIII. 1. Kenntnisse der beste Reichtum. 2. Schiller als Lehrmeister der Jugend.* 3. Habt ihr gelogen in Wort und Schrift, Anderen ist es und euch ein Gift. 4. a) Wallenstein und Max Piccolomini. b) Wallenstein und Gräfin Terzky. Parallele.* 5. Einfluß und Bedeutung der Presse in unseren Zeiten. 6. Das Faustproblem.* 7. Der Frankfurter-Bundestag und die zeitgenössische deutsche Literatur.* 8. Die Furien in Goethes „Iphigenie auf Tauris.“**

V. Tematy do piśmiennego egzaminu dojrzałości.

1. **Temat łacińsko-polski:** Verg. Aen. V. 779—811. **Temat polsko-łaciński:** Welter: Dzieje powszechnie. Cz. I. Dzieje sta

rożytnie. Wyd. V. str. 182 od słów : „Miotany żądzą“ do słów „samej śmierci.“ **Temat grecki** : Pl. Laches r. II. **Temat polski** Rola Halbana w Konradzie Wallenrodzie a Masynissy w Irydyonie. **Temat ruski** : Який вплив мали війни перські на розвиток могутости Атен? **Temat niemiecki** : Nicht die Gewalt der Arme, sondern die Kraft des Gemütes ist es, welche die Siege erkämpft. **Temat matematyczny** :

$$1. (x^3 - y^3) - xy(x - y) = 15$$

$$(x^2 - y^2)x^2y^2 = 20$$

2. Trójkąt, którego dwa boki są pierwiastkami równania: $x^4 - 34x^2 - 225 = 0$, trzeci bok $c = 7$ cm, obraca się koło najmniejszego boku. Obliczyć objętość bryły obrotowej.

3. Znaleźć miejsce geometryczne punktów, których odległości od dwóch punktów A_{10}^{13} B_{10}^{1-3} mają się do siebie jak 2 : 1.

VI. Zbiory naukowe.

A) Biblioteka nauczycielska.

Biblioteka nauczycielska, przenoszona dotąd wedle potrzeb zakładu, z jednej sali do drugiej, otrzymała obecnie stałe umieszczenie w sali konferencyjnej, w szafach nowo sprawionych. Z przeniesieniem biblioteki okazała się potrzeba ułożenia nowego inwentarza, gdyż w inwentarzu dotychczasowym pisma peryodyczne a nawet dzieła wielotomowe, które wychodziły w szeregu lat, umieszczano nieraz pod różnymi numerami. Dyrekcyja zarządziła także wydzielenie wszystkich programów, które w części miały numery a bardzo często były nieliczbowane, i poleciła sporządzić osobny ich inwentarz. Jestto jednak robota dość duża i mimo pomocy uczniów klasy V b, którzy byli w niej interesowani, bo otrzymali przez przeniesienie biblioteki stałą klasę, nie została jeszcze doprowadzoną do końca. Najwięcej czasu przeniesienia i uporządkowania biblioteki poświęcił p. Ergetowski i jemu należy się prawdziwa wdzięczność Dyrekcyi. Wedle starego inwentarza wykazuje biblioteka nauczycielska obecnie 3120 pozycyi. W roku bieżącym przybyły do biblioteki nauczycielskiej następujące dzieła :

a) Przez zakupno: 1. Ogonowskiego: Chrestomatya staroruska, 2. Kopko: Samouczek, 3. Wohlrab: Die altklassischen Realien, 4. Volkmann: Die Erziehung zum Sehen, 5. Brzostowicz: Arytmetyka Cz. I—II, 6. Danysz: O wychowaniu, 7. Menge: Caesar de b. Callico, 8. Askenazy: Dwa stulecia, 9. Krassnig: Lat. Stilübungen, 10. Regeln f. die deutsche Rechtschreibung, 11. Stein: Herodotos, 12. Sewer: Starzy i młodzi, 13. Dygasiński: Margiela i Margielka, 14. Gliński: Boruta, 15. Sieroszewski: Odwrót, 16. Sieroszewski: Na daleki Wschód, 17. Fickelscherer: Ovids Metamorphosen. Wyd. III., 18. Zauder: Die Leibesübungen, 19. Lubliński: Die Bilanz der Moderne, 20. Schmarsow: Unser Verhältnis zu den bildenden Künsten, 21. Kozłowski: Dekadentyzm współczesny, 22. Matuszewski: Słowacki i nowa sztuka, 23. Feldmann: Piśmiennictwo polskie T. I—IV, 24. Łagowski: Z metodyki jęz. polskiego, 25. Mortkowiczówna: O wychowaniu estetycznym, 26. Manteuffel: Tum ryski, 27. Klaczko: Szkice i rozprawy literackie, 28. Plüss: Das Jambenbuch des Horaz, 29. Rehman, Niżowa Polska, 30. Kopera: Dzieje skarba koronnego, 31. Brückner: Starożytna Litwa, 32. Sulicka: Suggestya w wychowaniu, 33. Pamiętniki ks. Ad. Czartoryskiego, T. 1—2, 34. Papéc: Polska i Litwa na przełomie wieków średnich, T. 1, 35. Tyszyński: Pisma krytyczne, T. 1—4, 36. Dzeduszycki: Tłómaczenia arcydzieł Szekspira, T. 1, 37. Heim: Życie płciowe, 38. Dettweiler: Untersuchungen über den didaktischen Wert Ciceronianischer Schulschriften: Philippische Reden, 39. dtto: Die Rede pro Roscio Amerino, 40. Verhandlungen der II Konferenz der Direktoren der Mittelschulen im Herzogtum Österreich unter der Enns, 41. Gubrynowicz: Romans w Polsce, 42. Heinze: Aufgaben aus Herman und Dorothea, 43. Słonecki: Przewodnik śpiewaka, 44. Czernecki: Podręcznik do nauki kaligrafii, 45. Askenazy: Wczasy historyczne, 46. Wróblewski: Piękno w sztuce, 47. Luckenbach: Kunst und Geschichte, 48. Wedekind: Hidall, 49. France: Wybór pism, 50. Tenner: Estetyka żywego słowa, 51. Żuławski: Eros i Psyche, 52. Karpowicz: Wychowanie T. 1—2, 53. Sierputowski: Romantyzm, 54. Kraków, 55. Tylor: Antropologia, 56. Beratungen über neue Zeichenunterrichtsmethoden, 57. Abgar-Soltan: Rywale, 28. Tenner: Estetyka żywego słowa.

b) Otrzymano w darze: 1. Wydawnictwa akademii Umiejętności w Krakowie, tomów 16, 2. Sprawozdanie c. k. Rady

szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego 1904, 3. Sprawozdanie z posiedzeń ankiety w sprawie nauki jęz. niemieckiego, 4. Plan nauki jęz. niemieckiego i instrukcja, 6. Schematismus diocesis Premisliensis rit. lat. pro a. 1905. 7. Switkowski: Fotografia praktyczna, 8. Grillparzer: Die Ahnfrau m. Einl. v. Prof. Ippolt, 9. Od Wp. dyr. M. Kurowskiego: Rękopism nadesłany z wyspy św. Heleny, 10. Onyszkiewicz: Poezye, 11. Rybczyńska: Lutnia, 12. Die Dioskuren, 13. Od W. Pani Rej. Stronczakowej: Macaulay: Dzieje Anglii, 14. Das neue Buch der Erfindungen, 15. Roscher: System gospodarstwa społecznego, 16. Smith: Ueber die Quellen des Volkswohlstandes, 17. Rocznik Towarzystwa historyczno-literackiego w Paryżu 1870—72, 19. Radenhausen: Isis der Mensch und die Welt, 19. Szczepanowski: Nędza Galicyi, 20. Rumunia jej przeszłość i terażniejszość, 21. Mill: O rządzie reprezentacyjnym, 22. Koszycz: Wschód, 23. Die Religion der kommenden Zeit, 24. Skotnicki: Samoluby, 25. Małachowski: Pamiętniki, 26. Chodźko: Obrazy litewskie, 27. Bałucki: O kawał ziemi, 28. Samper-Soledat: Teresa z Limy, 29. Libelt: Filozofia i krytyka, 30. Kraszewski: Dyabeł 31. Powieść bez tytułu, 22. Dziwadła, 33. Historia kołka w płocie, 34. Mistrz Twardowski, 35. Maleparta, 36. Pan i szewc, 37. Resztki życia, 38. Schlosser: Weltgeschichte, 39. Shakespeare: Sämtliche Werke, 40. Casanova: Denkwürdigkeiten, 41. Bieliński: Wykład ekonomii społ., 42. Reichenberg: Dwie kołyski, 43. Cooper: Ostatni Mohikanin, 44. Zimmermann: Ill. Geschichte des orient-Krieges, 45. Brandowski: Szkice i humoreski, 46. Moderne Kunst (dwa roczniki), 47. Ohnet: Die Damen von Croix-Mort, 48. Ohnet: Si will, 49. Frühlingsblumen von Aglaia von Enderes, mit Einleit. und metod. Charakteristik v. Prof. Dr. Willkomm. T. 1. Sommer u. Winterblumen T. 2 i 3. v. Carus Sterne. 50. od Wp. Dr. Wł. Szujskiego Dzieła Szujskiego T. 1—29.

Za hojne dary w książkach, przeznaczonych w części dla biblioteki nauczycielskiej w części dla biblioteki uczniów, składa Dyrekcya Wp. Rej. Stronczakowej, Wp. Dr. Wł. Szujskiemu i Wp. dyr. Kurowskiemu serdeczne podziękowanie.

c) Zakład prenumeruje następujące pisma: 1. Biblioteka uniwersalna, 2. Biblioteka warszawska, 3. Deutsche Rundschau, 4. Dwutygodnik katechetyczny, 5. Gazeta lwowska z Przewodnikiem literackim, 6. Geogr. Zeitschrift, 7. Kwartalnik historyczny, 8. Lehrproben u. Lehrgänge, 9. Literaturno-naukowyj wistnyk,

10. Muzeum, 11. Pamiętnik literacki, 12. Poradnik językowy,
13. Przegląd filozoficzny, 14. Przegląd polski, 15. Przewodnik bibliograficzny, 16. Verordnungsblatt Min. F. Kultus u. Unterricht, 17. Wszechświat, 18. Zeitschrift f. österr. Gymnasien,
19. Encyklopedia wychowawcza (c. d.), 20. Thesaurus linguae lat. (c. d.) Zeitschrift f. Zeichenlehrer. 21. Otrzymuje w darze :
Misye katolickie

Biblioteka dla młodzieży.

a) Polska.

Klasy V—VIII mają, każda dla siebie, osobne szafki na książki, umieszczone w ich sali. Wskutek tego mogą nauczyciele wypożyczać uczniom książki po każdej godzinie podczas pauzy a równocześnie i czasu oszczędzić sobie i uczniom i mieć lepszą kontrolę lektury, gdyż dla każdej klasy wydzielono książki dla niej potrzebne i stosowne. Kilku uczniów korzystało także z biblioteki nauczycielskiej. W klasach niższych otrzymywali nauczyciele jęz. polskiego na swe imię z biblioteki uczniów pewną ilość książek, by je uczniom rozdać a następnie przeprowadzać ich wymianę i kontrolę lektury. Z biblioteki korzystali uczniowie kl. II—VIII. W roku szk. 1904/5 zakupiono do polskiej biblioteki uczniów następujące dzieła :

1. Kajetan Kosiński : Zasadnicze pojęcia o architekturze,
2. Zofia Bukowiecka : Żołnierz Dewetta, 3. Maryan z nad Dniepru : Dzieje Polski, 4. Ks. J. Hołubowicz : Dzieje chrześcijastwa w Japonii, 5. Rok mickiewiczowski, księga pamiątkowa, 6. Marya Bogusławska : Z dworów i chat, 7. K. Brodziński : O klasycyzności i romantyczności, 8. Walerya Szalay : Mali bohaterowie, 9. Wacław Gąsiorowski : Huragan, 10. Teresa Jadwiga : Za oceanem, 11. Władysław Umiński : Biały mandaryn, 12. Ignacy Chodźko : Obrazy litewskie, ser. I., 13. Al. hr. Fredro : Zemsta, 14. St. Miłkowski : Skalka, 15. Z. Kaczkowski : Stach z Kępy, 16. J. Słowacki : Poemat Piasta Dantyszka o piekle, 17. Wł. Kryczyński : Zamek w Podhorcach, 18. O naczelniku Kościuszcze, 19. Złote myśli A. Mickiewicza, 20. J. I. Kraszewski : Lubanie, 21. A. Mickiewicz : Konrad Wallenrod, 22. O rolę, 23. J. Słowacki : Książę niezłomny, 24. A. Malczewski : Marya,

25. A Mickiewicz: Sonety, Ballady, 26. M. Bałucki: Jak Kuba Sośniak wyszedł na szlachcica, 27. J. Korzeniowski: Karpaccy górale, 28. Wł. Spasowicz: Wincenty Pol, 29. J. I. Kraszewski (macierz. pols.), 30. Wanda Ziółkowska: Szlak Batu-Chana, 31. J. U. Niemcewicz: Śpiewy historyczne, 32. Al. Jełowicki: Moje wspomnienia, 33. Motyle (wskazówki), 34. F. Orzeszkowa: Przygody Jasia, 35. M. Kopko: Samouczek do nauki śpiewu, 35. A. Gruszecki: Tam, gdzie się Wisła kończy, 37. S. Mysłowska: Żona paralytyka, 38. Rakowska: Podróż Polki do Persyi, 39. J. Grajner: Książę Karol Radziwiłł, 40. Sapieha: Podróż na wschód Azji, 41. Pamiętniki Kieszkowskiego, 42. Siemensa: Wspomnienia z mego życia, 43. Listy duchowne ks. Zygmunta Goliana, 44. Sewer: Wybór pism (4 tomy), 45. Janek z Grzegorzewic: Wśród skwaru i lodu, 46. Janek z Grzegorzewic: Za Dunajem, 47. Marya Konopnicka: Szkice, 48. Stefan Krzywoszewski: Rusałka, 49. Konrad Machczyński: Humoreski i nowele, 50. Dr. J. Siemiradzki: Pod obcym niebem, 51. Tworzymir: Przygody żołnierskie, 52. J. Grajner: Legendy, 53. A. de Gerlache. Na oceanie antarktycznym, 54. J. Tretiak: Najświętsza Panna w poezji polskiej, 55. Staff: Skarb, 56. Doleżan: Historia sztuki, 57. Sulima: Sokół królewski, 58. Lisicka: Ze świata muzyki, 59. Byron: Więzień Czyllonu, 60. Korzeniowski: Kollokacya (3 egz.), 91. Korzeniowski: Spekulant (2 egz.), 62. Pailleron: Świat nudów, 63. Kraszewski: Powrót do gniazda, 64. Schnür-Pepłowski: Kościuszkowskie czasy, 65. Schnür-Pepłowski: Ojciec Bem, 69. Tolstoj: Potęga ciemnoty, 67. Sokalski: O Janie Kochanowskim, 68. Poeche: Dawne czasy, 69. Złota książeczka, 70. Wieniec grobowy, 71. Na dalekim oceanie, 72. Zorjan: Z krzyżackich bojów, 73. Sedlaczkówna: Dwaj mistrze, 74. Sienkiewicz: Ogniem i mieczem, 75. Potop, 76. Wołodyjowski, 77. Krzyżanowski: Pasierby, 78. Or-Ot: Baśnie polskie, 79. Stone: Chata wuja Tomasza, 80. Paulina: Branka tatarska, 81. Brzeziński: Pogadanki z dziedziny przyrody i przemysłu, 82. Carrey: Z dziedziny przyrody, 83. Chęciński: Opowiadania historyczne, 84. Daykowski: Nasz las i jego mieszkańcy, 85. Grajner: Obrazy z wojen krzyżowych, 86. Przyborowski: Bitwa pod Raszynem, 87. Teresa-Jadwiga: Powieści historyczne z dziejów Polski, T. 1; 88. Zaleska: Przygody młodego podróżnika w Tatrach, 89. Garbowski: Kraków i jego okolice, 90. Dzieduszycki: Mesyanizm polski a prawda dziejów, 91. Łoziński: Madonza Busowicka, 92. Prus: Omyłka, 93. Za-

blocki: Sarmatyzm (2 egz.) Otrzymano w darze od a) Wnej Pani Stronczakowej: 1. J. Bliziński: Nowele i humoreski, 2. Croker: Dyana Barrington, 3. S. Ulanowska: Powieści i nowele t. I i II, 4. Richebourg: Milion Ojca Rielot, 5. Wężyk: Zygmunt z Szamotuł, 6. Feldman: Piękna żydówka, 7. J. Sym, Bogucki: Kapitaliści, 9. J. Moldague: Pięte nie zabijaj!, 9. E. Werner: W pogoni za szczęściem, 10. J. Bohdanowicz: Cztery kuligi, 11. Sarras; Siostry ślubne. b) uczniów: 12. K. Króliński: Dzieje Polski po jej rozbiorach, 13. Mayne-Reide: Biały koń, 14. Mayne Reide: Połów potworów morskich, 15. Sedlaczkówna; Tadeusz Kościuszko, 16. Janek z Grzegorzewic: Legiony polskie 17. B. Hetman: Ciekawe opowiadania dla młodzieży, 18. J. Słowacki: Balladyna, 19. J. Sławocki: Lilla Weneda. Biblioteka liczy obecnie 1490 dzieł a 1901 tomów.

b) RUSKA.

Z biblioteki ruskiej wypożyczano książki raz w tygodniu naprzemian uczniom z klas niższych i wyższych. W roku szkolnym 1904/5 a) zakupiono następujące dzieła: 1. Боровиковский: Маруся, 2. Григоревич; Ворожбит, 3. Грінченко: Серед темної ночі, 4. Веселий оповідач, 5. Твори I—III, 6. Ковалів: Дезертир, 7. Риболови, 7. Кониський: Грошилюбка, 9. Романьчук: Твори Котляревського, 10. Ленкий: Щаслива година, 11. Мартович; Хитрий Пашко, 12. Мирний: Люхі люде, 13. Морозенко, 14. Пачовский: Сон української ночі, 15. Старицкий; Різдвяна ніч, 16. Чорноморці, 17. Стефаник: Сина книжочка, 18. Камінний хрест, 19. Стороженко: Марко проклятий, 20. Устиянович: Повісті, 21. Франко: Захар Беркут.

b) otrzymano w darze od Wp. dyr. Kurowskiego; 22. Піврка, 23. Для своїх рідних, 24. Наші діти, 25. Під прозором правди, 16. Тирольські герої 27. Найдена сотка, 28. Утоплений, 29. Панич Леонид, 30. Маруся Вогуславка, 31. Варвара, 32. Без проводу, 33. Батько.

c) NIEMIECKA.

Klasy V—VIII otrzymały także na książki niemieckie szafki, umieszczone w salach, dlatego wypożyczanie książek niemieckich odbywa się tak samo jak książek polskich. Klasie IV,

wydawano książki każdej niedzieli. W r. 1904 5 a) zakupiono następujące dzieła: 1. Gaudemus. VII. Jhg. I Bd. 2. Kalidasa: Sakuntala. uber. v. E. Meier. 3. Frank Wedekind: Hidalla. Schauspiel. 4. W. Hauff: Lichtenstein 5. egz. 5. W. Hauff. Memoiren des Satan. 6. H. Kurz: Schillers Heimatjahre. 7. H. Kurz: Gesammelte kleinere Erzählungen. 8. W. Fischer: Unter altem Himmel. Erzählungen. 9. Dr. E. Weissenborn: Leben und Sitte bei Homer. 10. H. Zschokke: Ausgewählte Nowellen, 6. Bde. 11. D. v. Liliencron: Zehn ausgewählte Novellen. 12. Björhson: Bauern Novellen. 13. Dr. E. Wasserzieher: Deutsche Lyrik. 14. W. G. Riehl: Sechs Novellen. Schulausgb. 2 egz. 15. P. Rosegger: Der Höllbart. 16. F. Sittenberger: Grillparzer. (Leben u. Wirken). 17. Goethe. Meyers Klass. Ausgb. Bd. 16. 22.

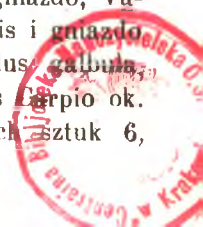
b) otrzymano w darze: 1. Kummer und Steiskal. Deutsches Lesebuch. III. Bd. 3. Verschiedene Romane und Novellen. 4. Bde.

C) Zbiór map i obrazów historycznych.

Map i obrazów historycznych liczy obecnie zakład 125. Obrazów do nauki biblii i filologii klasycznej jest 157. Do nauki geografii służy 1 dzieło w 3 tomach z widokami okolic, miast i typów mieszkańców. W b. r. kupiono 7 map do nauki historii i geografii.

C) Gabinet przyrodniczy.

W roku szkoln. 1905 zakupiono a) z dotacyi nadzwyczajnej następujące okazy: *Mycetes seniculus*, *Rhinolophus ferrum equinum*, *Plecotus auritus*, *Mustela erminea* (okaz letni), *Canis lupus*, *Ornithorhynchus paradoxus*, *Vultur fulvus*, *Picus maior* i jaja, *Upupa epops*, *Passer domesticus* i gniazdo, *Parus pendulinus* z gniazdem, *Pica caudata*, *Hirundo rustica* i gniazdo, *Vannellus cristatus* i jaja, *Anas boschas*, *Alauda arvensis* i gniazdo z jajami, *Lusciola luscinia*, *Lanius excubitor*, *Oriolus galbula*, skielec i okaz wypchany *Lacerta viridis*, *Cyprinus Carpio* ok. wypch., metamorfozy motyli w szklanych pudełkach sztuk 6, motyli sztuk 30 jako uzup. zbioru.

b) ze zwyczajnej dotacyi : *Platessa vulgaris*, *Tetrodon* sp., *Acipenser sturio*, *Carcharias glaucus*, *Clupea harengus*, *Clupea sardina*, *Petromyzon fluviatilis*. Mimikry : *Callima paralecta* i *Bacillus Rossii*. *Mygale avicularia* ubijający kolibra, anatomia szkieletu raka rzecznoego w pudle szkl., grupa *Echinus esculentus*, *Asteropecten aurantiacus*. Minerale : Albit, Amiant, anortyt, antracyt, lignit, labradoryt, litograficzny wapień, oligoklaz, sferosydyryt, aktynolit, siarka z Girgenti, zbiorek paleontologiczny 25 sztuk, 5 modeli grzybów.

E) Gabinet fizykalny.

W r. sz. 1905 przybyły do inwentarza gab. fiz. następujące pozycje : l. 577 Termometr rtęciowy z podziałką Celzyusza sięgający od -39° do -360° , dar WP. dyrektora Kurowskiego, za który mu zarząd gab. najserdeczniejsze podziękowanie składa, l. 578 maszyna dynamoelektryczna ręczna o 6 Amp. a 65 Voltam, l. 579 zbiornik na wodę żelazny kutły o pojemności 80 litrów, — Sprawa wyrobu dyapozytywów w tut. zakładzie rozwija się pomyślnie i uniwersytet twowski, wiele szkół w kraju a nawet pozakrajowych zaopatruje się w przeźrocza u nas. Dla własnego użytku zakład posiada dwa scyoptykony i dwie sale urządzone do rzucania obrazów świetlnych. Poniżej podaje się druga część spisu dyapozytywów gotowych (pierwszą podano w sprawozdaniu z r. 1904.) :

Portrety sławnych ludzi.

- 407. Darwin
- 408. Edison
- 409. Keppler
- 410. Kopernik
- 411. „ pqsąg w bibliotece Jag.
- 412. Krasieński
- 413. Kraszewski
- 114. Lineusz
- 415. Matejko
- 416. Mickiewicz
- 417. Morse
- 418. Newton
- 419. Siemiradzki
- 420. Sienkiewicz
- 421. Słowacki

Astronomia.

- 422. Słońce
- 423 —4. Korona słońca
- 425—432. Obrazy powierzchni słońca
- 433. Protuberancje
- 434. Rozwój plamy słonecznej
- 435. Słońce zaćmione i niezaćmione
- 436. Księżyc pełnia
- 437. „ po nowiu

Obrazy powierzchni księżyca:

- 438. Mare Crisium
- 439. Apeniny
- 440. Pliniusz
- 441. Hyginus

442. Plato
 443. Maginus
 444. Karpaty
 445. Mapa księżycy
 446. Idealny obraz powierzchni księżycy
 447 448. zaćmienia (szemat)
 449. Wpływ refrakcyi na długość cienia
 450. Zaćmienie obrączkowe
 451. Częściowe zaćmienie księżycy
 452. Libracya księżycy
 453. Lunacye
 454. Stosunkowa wielkość księżycy i ziemi
 455. Płaszczyzny zasadnicze
 556. Spórzędne równikowe
 457. Pozorny ruch kuli niebios
 458. Ruch planet na kuli nieb.
 459. System heliocentryczny
 460. Roczny obieg ziemi
 461. Stosunkowa wielkość planet
 462. Wenus
 463. „ na tarczy słońca
 464. Mapa Wenus
 465. Mars
 466. Kanały na Marsie
 467.—8 Mapa Marsa
 469. Jowisz
 471. Saturn
 471—74 Obrazy Komet
 475. Droga roju listopadowego
 476. Światło zoodyakowe
 477. Północne niebo gwiazdziste
 478. Południowe „ „
 479. Konstelacye przybiegunowe
 480. Ursa minor
 481. Ursa maior
 482. Lyra, Cygnus
 483. Nova Aurigae
 484. Obieg gw. podwójnej Algola
 485—87 Plejady
 488. Gromada gwiazd w Herkulesie
 489. „ „ w Centaurze
 490. Kształty mgławic
 491. Mgławica Virginis
 492 93 „ „ Andromedy
 494. „ „ Cygni

404. Mgławica Piscium
 496. „ Orionis
 497. „ Persei
 498. „ Lyrae, Ursae i t. d.
 489. „ Canum
 500. „ Monocerati
 501—2 Droga mleczna
 503. Teleskop Herschla
 5 4. „ Rossa
 505. Luneta w Mendon
 506. „ w Pulkwie
 507. „ w obser. Licka
 508. Okular tej lunety
 509. Luneta południkowa
 510. Heliometer
 5*1. Fotometer gwiazdowy
 512. Spektroskop astronomiczny
 513. Widmo słońca
 514. Widma typów gwiazdowych
 514. Widmo N. Aurigae, Mirae Ceti i Aurigae.

Mineralogja, geologia, paleontologia.

516. Hydrauliczna płuczka złota
 517. Krater gajseru
 518. Grand Ganyon (Kenion Yellowstone)
 519. Terasy gajserowe (Park Yellowstone).
 520. Wulkany błotne (Turbako, połudn. Amer.)
 521. Strumień 1 wy wulk. Kilauea, Hawaii.
 522. Grota Fingala
 523—4 Przewodnie skamieliny geolog. systemów 2 dyapozytywy.
 525. Pień Sigillaryi wśród pokł. kam. węgla.
 526. Idealny obraz okresu kam. węgla (Neumayr: Erdgeschichte.)
 527. Idealny obraz okresu Triasowego (Keuper)
 528. Idealny obraz okresu jurajskiego
- ### **Botanika.**
529. Krążenie plazmy u Elodea canadensis

130. Różne formy komórek (Wossidlo
Leitf. d. Bot.)

Z Franka fizyol. roślin :

- 531. Rosnący koniec łodygi fasoli
- 532. Wzmocnienie pnia przez corocznie narastające drzewo.
- 533. Wzmocnienie łodygi ziół przez pierśc. drzewny.
- 534. Wzmocnienie łodygi ziół przez pierśc. drzewny i łykowy.
- 535. Wzmocnienie źdźbła trawy.
- 536. Przekrój poprz. przez liść buraka
- 537. Korzeń z włosnikami
- 538. Roślina z tkanką przewod. wodę
- 539. Ziarno kukurydzy z subst. zapasową.
- 540. Schemat. obraz słupka i załączka w chwili zapylenia

Z dzieła : Behrens : Lehrbuch d. Botanik ;

- 541. Podł. i poprz. przekrój korzenia Vicia Faba
 - 542. Poprz. przekrój przez korzeń główny i wyrastający z niego korzeń pochodny.
 - 543. Wstążka naczyń z Acorus Calamus
 - 544. Zamknięta wiązka naczyń z Convallaria maialis
 - 545. Spiralne etc. zgrubienia komórek
 - 546. Przekrój poprzeczny przez łodygę jedno i dwuliścien. rośliny.
 - 547. Przedecchy Leucouium vernum.
- ~~~~~
- 548. Schemat. przekrój 4-o letniej gałązki drzewnej (Vretschko-Heimerl Vorsch. d. Bot.)
 - 549. Wycinek bryłowy z gałązki od kory do rdzenia (komórki poprz. i podł. przekroju).

Luerssen : Grundzüge d. Bot.:

- 650. Różne formy skrobii
- 551. Przekrój przez kupkę sporangiów u Aspidium Filix mas.

55. Viola tricolor po zapyleniu

554. Claviceps purpurea w słupku żyta

555. Otwarta wiązka naczyń (Schmeil Leitf. d. Botanik)

556. Obraz wegetacji podmorskiej (Wossidlo Leitf. d. Botanik)

557. Różne gatunki bakteryi (Leks. Meyera)

558. Wnętrze lasu podzwrotnikowego

559. Victoria regia

660. Układ liści klonu i graba

561. Grupa Pandanusów

592. Plantacya kokosowej palmy

563. Calamus Rotang (śnignia, trzcinopalmia)

564. Plantacya kawy

565. Plantacya herbaty

565. Alsophila (papr. drzewiasta)

567. Grupa sosen (Pinus silvestr. fot. z nat.)

568. Bór świerkowy (fot. z natury)

Zoologia.

Z dzieła : Dr. W. Marshal : Die Tiere d. Erde :

- 569. Chłopak murzyński, szympan i orangutan
- 570. Kościec ludzki i goryla
- 571. Szympan „Jenny“
- 572. Goryl (stary samiec ubity)
- 579. Para buldogów
- 574. Młody słoń indyjski
- 575. Koń arabski
- 576. Hippopotan
- 577. Camelus bactrianus (stary samiec)
- 578. Dromedar ciągnący pług

Z dzieła : Matschie : Bilder aus dem Tierleben.

- 579. Góry ptasie
- 580. Z nad brzegów Nilu (Hipopotamy i małpy).
- 581. Pelikany
- 582. Tygrys w dżunglach
- 583. Polowanie na strusie
- 584. Porcus Babyrussa
- 585. Ubijanie fok (Otaria ursina)
- 586. Stado dzików w bagnie

<p>587. Bizony (<i>Bos americanus</i>)
 588. Pies „Bernardyn“
 589. Zaskroniec chwytający żabę
 590. Nadeiagająca sz. rańcza wędrowna
 591. Walka morsów
 692. Hyeny nad ścierwem.</p> <p style="text-align: center;">~~~~~</p> <p style="text-align: center;">Z innych dzieł i rycin</p> <p>593. Lew i lwica
 594. Jaguar rzucający się na tapira
 595. Para tygrysów na czatach wśród dżungli
 596. Lisy stepowe
 597. Słonie wśród puszczy leśnej
 598. Bobry budujące tamę
 599. Karawana wielbłądów
 600. Nosorożec broniący młode przed tygrysem
 601. Gienza na czatach</p> | <p>602. Dąpiel walczący ze żbikiem
 603. Kondor na ścierwie
 604. Salangana z gniazdami
 605. Ośmiornica na dnie morskiem</p> <p style="text-align: center;">~~~~~</p> <p>607. Anatomia ryby
 607. „ „ ssaka
 608. „ „ <i>Limax variegatus</i>
 609. Obraz gastrulacyi
 610. Skielec głowy dziecięcia
 611. Narzędzia pyszcz. pszczoły
 612. „ „ muchy domowej
 613. Maska u gąsienicy świtezianki
 614. Karyokineza
 615. Mechanika ruchu pazurów u kota.
 616. Schem. obraz anat. budowy ciała u członkówogów.</p> |
|--|--|

F. Gabinet rysunkowy.

Ze zwyczajnej dotacyi w tym roku zakupiono następujące przedmioty: 1. Kolekcyja grzybów, 2. para kogutów walczących, 3. sowa, 4. Jaskółka w locie, 5. Statywy jako przytrzymywacze roślin. 6. pismo fachowe. Liczba ogólna wzorów, książek, przyrządów i modeli przekroczyła cyfrę 3000.

~~~~~

VII. Wykaz książek szkolnych na r. 1905/6.

KLASA I.

Religia. (rzym.-kat.) Ks. Ślósarz, Katechizm religii katol. (gr.-kat.) A. Тороньский, Катехизм христ. катол. **J. łaciński.** Samolewicz, Zwięzła gramatyka języka łacińskiego. Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla I. klasy. Wydanie 2 i 3. **J. polski.** Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla I. klasy. Wyd. 3 i 4 **J. ruski** Kocowski i Ogonowski, Metod. gramatyka jęz. ruskiego. Wypisy ruskie

dla I. klasy szkół średnich. **J. niemiecki.** German i Petelenz Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 5 **Geografia.** Benoni i Tatomir, Krótki rys geografii. **Matematyka.** Ignacy Kranz-Arytmetyka i Algebra Cz. I. Jamrógiewicz, Geometrya pogładowa. **Hist. natur.** Nussbaum-Wiśniowski, Podręcznik zoologii dla niższych klas szkół średnich. Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe.

KLASA II.

Religia. (rz.-kat.) Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. (gr.-kat.) Тороцький, Історія біблійна старого завіта. **J. łaciński.** Gramatyka jak w kl. I. Steiner i Scheindler, Ćwiczenia łacińskie dla II. klasy **J. polski.** Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. Próchnicki i Wójcik, Wypisy polskie dla II. klasy Wyd. 1—2. **J. ruski.** Gramatyka jak w kl. I. Wypisy ruskie dla II. klasy. Wyd. 2. **J. niemiecki.** German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy, Wyd. 4. **Geogr. i Hist.** Baranowski i Dziedzicki, Geografia powszechna. Wydanie 6—9. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część I. **Matematyka.** Ignacy Kranz. Arytmetyka i algebra. Cz. I Jamrógiewicz, Geometrya pogładowa. **Hist. natur.** Nussbaum-Wiśniowski, Podręcznik zoologii dla niższych klas średnich. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych.

KLASA III.

Religia. (rz.-kat.) Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. (gr.-kat.) Тороцький, Історія біблійна нового завіта. **J. łaciński.** Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla klasy III. Cornelius Nepos. Wyd. III Kłaka. **J. grecki.** Fiderer, Gramatyka języka greckiego Wyd. 2. Taborski-Winkowski, Ćwiczenia greckie. **J. polski.** Gramatyka jak w kl. II. Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla III. klasy. Wyd. 2. **J. ruski.** Stocki-Gartner, Gramatyka ruska. Wypisy ruskie dla kl. III. szkół średnich. **J. niemiecki.** German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 3. Petelenz, Deutsche Grammatik. Wyd. 2. **Geogr. i Hist.** Geografia jak w kl. II. Semkowicz, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część II. Rawer, Dzieje ojczyste. **Matematyka.** Igna-

cy Kranz, Arytmetyka i algebra. Cz. II. Jamrógiewicz, geometrya Poglądowa. **Fizyka**. Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3 4. **Hist. natur.** Wiśniowski, Wiadomości z mineralogii dla klas niższych.

KLASA IV.

Religia. (rz. kat.) Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 1—2. (gr. kat.) A. Торонський, Літургіка. **J. łaciński.** Gramatyka jak w kl. III. Próchnicki. Ćwiczenia łacińskie dla klasy IV. Caesar, Commentarii de bello Gallico. Wyd. Terlikowskiego. Ovidius Wyd. Skupniewicza. **J. grecki.** Gramatyka jak w kl. III. Taborski-Winkowski, Ćwiczenia greckie. **J. polski.** Gramatyka jak w kl. II. Czubek-Zawiliński. Wypisy polskie dla IV. klasy. **J. ruski.** Smal-Stocki-Gartner, Gramatyka ruska. Wypisy ruskie dla IV. klasy szkół średnich. **J. niemiecki.** German-Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Gramatyka jak w III. klasie. **Geogr. i Hist.** Semkowiez, Opowiadania z dziejów powszechnych. Część III. Wyd. 2. Benoni-Majerski, Geografia austr.-węgierskiej monarchii. Rawer Dzieje ojezyste. **Matematyka.** Ignacy Kranz Arytmetyka i Algebra Część II Jamrógiewicz, Geometrya poglądowa. **Fizyka** jak w kl. III.

KLASA V.

Religia. (rz. kat.) Ks. Jougan, Katolicka dogmatyka ogólna. (gr. kat.) Торонський, Доґматика Фунд. і аполоґетика для клас вищих. **J. łaciński.** Livius. Wyd. Majchrowicza, Ovidius Wyd. Skupniewicza, Gramatyka jak w klasie III. **J. grecki.** Fiderer Chrestomatya z pism Xenofonta Homera Iliada, Cześć I. Wyd. Sołtysika, Gramatyka jak w klasie III. **J. polski.** Próchnicki, Wzory poezyi i prozy. **J. ruski.** Łuczakowski, Wzory prozy i poezyi dla kl. V. **J. niemiecki.** Petelenz-Werner, Wypisy niemieckie dla kl. V. **Geogr. i Hist.** Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. **Matematyka.** Baraniecki, Algebra dla klas wyższych. Mocnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 5. **Hist. natur.** Wiśniowski, Mineralogia i geologia. Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. II.

KLASA VI.

Religia. (rz.-kat.) Ks. Jougan, Dogmatyka szczegółowa. (gr.-kat.) Тороньскій, Догматика частна для вищих клас. **J. łaciński.** Sallustius, Bellum Jug. wyd. Sołtysika. Vergilius, Wyd. Rzepińskiego. Cicero in Catilinam wyd. Sołtysika. Gramatyka jak w kl. III. **J. grecki.** Fiderer, Chrestomatya z pism Xenofonta Homera Iliada, Część I. i II. Wyd. Sołtysika. Herodot, Wyd. Terlikowskiego. Gramatyka jak w kl. III. **J. polski.** Tarnowski i Wójcik. Wypisy polskie. Część I. Wyd. 3. **J. ruski.** Barwiński, Ruskie wypisy dla kl. wyższych Cz. I. Ogonowskiego, Staroruska Chrestomatya. **J. niemiecki.** Petelenz-Werner, Wypisy niemieckie dla kl. VI. **Geogr. i Hist.** Zakrzewski, Historia powszechna. Część I, II i III. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. **Matematyka.** Algebra i geometrya jak w kl. V. Kranz, Logarytmy. **Hist. nat** Petelenz, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich.

KLASA VII.

Religia. (rz.-kat.) Ks. Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 3. (gr.-kat.) Дорожницькій, Етика. **J. łaciński.** Cicero, De imperio. Cn. Pompei, pro Archia Wyd. Sołtysika. Vergilius, Wyd. Rzepińskiego. Gramatyka jak w kl. III. **J. grecki.** Homera Odyssea Wyd. Jeżenieckiego. Demostenes, Mowa Olint. I, Przeciw Filipowi I. i II. Wyd. Schmidta. Gramatyka jak w kl. III. **J. polski,** Wypisy polskie Tarnowskiego i Wójcika. Cz. I. Wypisy polskie Tarnowskiego i Próchnickiego. Cz. II. **J. ruski.** Barwiński, Wyimki z nar. literatury XIV w. Cz. I. **J. niemiecki.** Petelenz-Werner, Wypisy niemieckie dla kl. VII. **Geogr. i Hist.** Zakrzewski, Historia powszechna. Cz. III. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. **Matematyka.** Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Kranz, Logarytmy. Algebra i geometrya jak w kl. V. **Fizyka.** Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas. Tomaszewski, Chemia. **Proped. filozof.** Nuckowski. Początek logiki ogólnej.

KLASA VIII.

Religia. (rz.-kat.) Ks. Jougan, Historia kościoła katolickiego. (gr.-kat.) Ваплер-Стефанович, Історія христ. католицької церкви

J. łaciński. Horatius, Wyd. Dolnickiego, Tacitus, Wyd. Staromiejskiego, Gramatyka jak w kl. III. **J. grecki.** Platon, Wyd. Lewickiego. Sofokles, Antygoną, Wyd. Majchrowicza. Homera Odyssea. Wyd. Jezienickiego. Gramatyka jak w kl. III. **J. polski.** Wypisy polskie Tarnowskiego i Próchnickiego. Cz. II. **J. ruski.** Barwiński, Wyimki z nat. literatury. Cz. II. **J. niemiecki.** Petelenz-Werner, Wypisy niemieckie dla kl. VIII. **Geogr. i Hist.** Głabiński-Finkel, Historia i statystyka austriacko-węgierskiej monarchii. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. **Matematyka.** Algebra i geometrya jak w kl. V. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. Kranz, Logarytmy. **Fizyka.** Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. **Propedeutyka filozoficzna.** Lindner-Kuleczyński, Wykład psychologii.

VII. Pomoc doraźna dla biednych uczniów.

A) BURSY.

a) Bursa polska im. Adama Mickiewicza dla młodzieży gimnazjalnej narodowości polskiej obrz. rz. kat. została tak rozszerzoną, iż może znaleźć w niej pomieszczenie 52 wychowanków, nadto znajduje się dobudowane skrzydło, w którym jest mieszkanie wiceprefekta i pomieszczenie dla służby, osobno zaś pawilon izolacyjny z łazienką na wypadek zakaźnej jakiej choroby. Bursa polska utrzymywała w roku szk. 1904/5 42 wychowanków z tych jednego bezpłatnie a jednego za połowę taksy. Zachowanie się wychowanków było dobre, wynik klasyfikacji pomyślny. Bursą zarządza Wydział, którego prezesem jest Stanisław hr. Tarnowski ze Śniatynki, prefektem bursy był w r. b. prof. Siczynski, zastępcą prefekta z. naucz. Fr. Pytel. Pomocy lekarskiej udzielali bezpłatnie pp. Dr. Pełczar i Dr. Kozłowski. Wydatki na utrzymanie bursy pokrywa się z opłat uczniów i dobrowolnych ofiar Dobrodziejów młodzieży. W b. r. dwóch wychowanków wzięło udział w pielgrzymce uczniów do Rzymu, co zawdzięczać mają hojności J. W. Państwa Tarnowskich, którzy nie tylko koszta podróży ale i drobne ich wydatki ofiarowali się pokryć.

b) Towarzystwo „Bursa św. Jana Chrzciciela“ (Бурса св. Юана Крестителя) w Drohobyczu, założone przy końcu 1880 r., utrzymywało 27 uczniów gimnazjalnych i dwóch uczniów szkoły wydziałowej obrz. gr. kat. w domu własnym parterowym i w domku wynajętym na szpitalik chorób zakaźnych, który z przyczyny pomyślnego stanu zdrowia wychowanków stał w b. r. próżno. Ekonomię i wychowanie bezpośrednio prowadził p. M. Dub, emerytowany nauczyciel, pomocy zaś w nauce udzielał utrzymywany do tego akademik. Jeden wychowanek bursy, przez cały czas swych studyów gimnazjalnych utrzymywany w bursie, złożył egzamin dojrzałości. Koszta utrzymania pokrywano z wkładek fundatorów i zwyczajnych członków, z zasiłków udzielonych przez Świątą Radę powiatową. Radę miasta Drohobycza, Wysoki Sejm krajowy, Kasę oszczędności, Zaliczkowe Towarzystwo, i innych dobroczyńców tak, że prócz utrzymywania trzech uczniów bezpłatnie udzielono zapomóg w kwocie 533 K. 16 h. jednak cięży jeszcze dług na realności w kwocie 4833 K. 88 h. Wszystkim P. T. Ofiarodawcom a szczególnie WP. Drom Kozłowskiemu i Eljasiewiczowi, którzy nie szczędzili swej pomocy lekarskiej, składa się gorące podziękowanie i Bóg zapłać.

c) Bursa im. Hirscha dla uczniów wyznania mojż. nie utrzymuje internatu lecz udziela zasiłków pieniężnych na opłatę szkolną, ubranie i utrzymanie. W ostatniem sprawozdaniu wykazuje w funduszu żelaznym 11.000 kor., w dochodzie 7257 42 kor., w rozchodzie 3414 70 kor.

B) PUSZKI.

Fundusz ten powstaje z dobrowolnych datków, składanych a) przy wpisach, b) przez uczniów i nauczycieli podczas egzort, c) przez instytucje lub Dobrodziejów. Rachunek z tego funduszu tak się przedstawia:

1. Dochód:

1. Pozostałość z r. 1904	189 Kor. 26 h.
2 Przy wpisach zebrano	402 „ 43 „
3. Datki ofiarodawców	26 „ — „
4. Z puszek	83 „ 38 „
5. Dochód z koncertu	200 „ 58 „
6. Zwrety	5 „ — „

Razem 906 Kor. 65 h.

2. Rozchód:

1. Książki	143 Kor. 60 h.
2. Ubrania	446 " 18 h.
3. Część opłat i taks	68 " — "
Razem	657 Kor. 78 h.

Pozostaje na rok przyszły 248 Kor. 78 h.

IV. KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 3. września 1904 uroczystem nabożeństwem w kościele parafialnym obrz. rzymsko-kat.

Wpisy uczniów odbywały się dnia 15 lipca 1904 do klasy I a 30 i 31 sierpnia 1904 do wszystkich klas

Egzamin wstępny do klasy I odbył się 15 i 16 lipca a następnie dnia 1 i 2. września 1904. Do tego egzaminu przypuszczono przed wakacjami 117 uczniów publicznych i 16 prywatystów, po wakacjach zaś 21 uczniów publicznych i 15 prywatystów. Z pomiędzy nich reprobowano 50 uczniów publicznych i 16 prywatystów.

W ciągu całego roku zapisało się 590 uczniów publicznych i 10 prywatnych (w tem 8 prywatystek). Uczniów tych rozmieszczono w 14 klasach, klasa I miała 3 oddziały, klasy II, III, IV, V po 2 oddziały, klasy VI - VIII po jednym.

Dnia 9 września i 9 listopada 1901 odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. Cesarzowej Elżbiety.

Dzień 4. października jako dzień imienin Najjaśniejszego Pana obchodził zakład uroczystem nabożeństwem.

Dnia 19. grudnia odbył się uroczysty poranek ku czci Ad. Mickiewicza w auli gimnazjalnej. Słowo wstępne wygłosił uczeń kl. VIII. Wł. Bryda, zakończenie prof. Witek.

Dnia 11. marca po dłuższych cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami zakończył w Starzawie koło Chyrowa życie uczeń klasy VI i wychowanek bursy polskiej Franciszek Dobek. Nieuleczalna choroba płuc porwała zakładowi jednego z wzorowych uczniów a rodzicom syna, który rokował najpiękniejsze nadzieje i mógł się stać ich podporą i pociechą w starości. W odprowadzeniu zwłok na cmentarz w Starzawie wzięli udział koledzy zmarłego z klasy VI pod przewodnictwem ks. katechety Rawskiego, a w nabożeństwie żałobnem, odprawionem w Drohobyczu, całe grono nauczycieli i wszyscy uczniowie.

W dniach 9—11 kwietnia odbyły się rekolekcyje wielkopostne. Dnia 10 i 11 przystąpiła młodzież do spowiedzi wielkonocej i Stołu Pańskiego.

Dnia 16 kwietnia odbył się w auli gimnazyalnej poranek ku czci T. Szewczenki. Słowo wstępne wypowiedział Nikorak Włodzimierz z kl. VII, na zakończenie przemówił prof. Niemców.

W czasie od 8—13 maja odbył się w zakładzie pisemny a w dniach od 5—9 czerwca ustny egzamin dojrzałości pod przewodnictwem delegata Wys. c. k. Rady szkolnej krajowej c. k. radcy rządu i dyrektora gimnazjum V. we Lwowie WP. Franciszka Próchnickiego. Dnia 10 czerwca wręczono abiturjentom w sposób uroczysty świadectwa dojrzałości. Do uświetnienia uroczystego aktu przyczyniła się muzyka gimnazyalna odegraniem odpowiednich utworów i hymnu ludowego.

Dnia 1. lipca wzięła młodzież gimnazyalna wraz z gronem nauczycielskim udział w nabożeństwie żałobnem, odprawionem za spokój duszy śp. Cesarza Ferdynanda.

W ciągu roku młodzież przystępowała trzy razy do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Rok szkolny zakończono dnia 15 lipca uroczystem nabożeństwem dziękczynnem i rozdaniem świadectw szkolnych.

X. Statystyka uczniów.

(Liczby drobniejszym drukiem oznaczają przywalystów).

	K L A S A													Razem	
	I a	I b	I c	II a	II b	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI	VII		VIII
I. Liczba uczniów.															
1. Z końcem roku szkolnego 1904.														507 ⁸	
2. Z początk. r. szk. 1905 przyjęto															
a) z innych zakładów:															
a) z promocyą														132 ³	
b) repetyentów														4	
c) po przerwie przyjętych														5	
b) z tutejszego zakładu:															
a) z promocyą														358 ⁶	
b) repetyentów														66	
c) po przerwie przyjętych														18	
Razem														583 ⁹	
3. W ciągu I. półrocza przyjęto														3 ²	
" " " " " " " " " " " "														33	
Pozostało z końcem I. półrocza														553 ¹¹	

K L A S A

Razem

	I a	I b	I c	II a	II b	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI	VII	VIII
4	—	—	1	1 ¹	—	3 ¹	0 ¹	—	1	1	2	4	2 ¹	3
25	23	33	37 ¹	29	29	35	32	26	25 ¹	22 ¹	20	15 ¹	30	27
6	6	1	5	9	9	2	4	4	1	3	—	3	5	—
2	6	4	1	—	—	1	3	1	—	—	3	1	1	—
3	4	1	1	8	8	1	3 ¹	2	2	2	2	4	3	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	39	40	46 ²	46	46	42 ¹	42 ²	33	29 ¹	28 ¹	27	27 ¹	41 ¹	32

b) Klasyfikacja uczniów z końcem r. sz. 1905.

Stopień celujący otrzymało . . . . .

„ pierwszy „ . . . . .

„ drugi „ . . . . .

„ trzeci „ . . . . .

Przeznaczono do egzam. popraw. . . . .

Przeznaczono do egzam. uzupełn. . . . .

Razem . . . . .

22⁴

379¹

49

23

38¹

1

512⁰

XI. Kiasyfikacya uczniów

za II. półrocze 1905.

KLASA IA.

Stopień celujący:

Bandrowski Dymitr
Kahane Ignacy

Kiesler Maryan
Pelczar Kazimierz

Stopień pierwszy:

Barysz Roman
Bentkowski Jan
Bernstein Chaim
Bielowski Witold
Chrzanowski Jan
Fidyk Jan
Fink Hersch
Friedländer Michał
Grech Joachim
Hershdörfer Szymon
Horszowski Samuel
Jarosz Tadeusz

Josefsberg Selig
Kapko Michał
Kmetyk Aleksander
Krawczyński Maryan
Mermelstein Jakób
Messinger Szama
Mischke Adam
Sandheim Władysław
Teicher Mojżesz
Tychowski Wiktor
Zaciecha Włodzimierz
Zeńczak Kazimierz

Żuk Józef

Stopień drugi otrzymało uczniów 6, stopień trzeci 2. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

KLASA IB.

Stopień pierwszy:

Balicki Mikołaj
Banaś Stani-Jaw
Bernstein Wolf
Boroński Roman
Dziedziniewicz Maryan
Garbowski Michał
Kapuściak Antoni
Kawecki Bronisław
Klarsfeld Leonard
Kocko Roman
Krajewski Tadeusz

Krechowicz Piotr
Lów Izrael
Nestorowicz Eliasz
Oseredczuk Teodor
Popławski Władysław
Stefczak Grzegorz
Tanenbaum Mojżesz
Tatarski Włodzimierz
Unikel Lipe
Zagórski Jan
Zwei Izrael

Stopień drugi otrzymało 6 uczniów, stopień trzeci 6. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

KLASA IC.

Stopień celujący:

Händel Leon

Stopień pierwszy:

Attermann Szymon	Metanomski Marcełi
Banko Zdzisław	Migielski Tadeusz
Czupkiewicz Jan	Ribner Jan
Chajes Michał	Rogosz Józef
Daszkiewicz Tadeusz	Rutler Mojżesz
Gabrysz Józef	Saumselig Samuel
Hart Leon	Sikora Ryszard
Iwanowski Jan	Spindler Hillel
Josefsberg Izak	Styrna Antoni
Kociuba Dymitr	Süss Wolf
Kocko Michał	Tanne Abraham
Körbel Arnold	Tench Jakób
Kupferberg Bruno	Terlecki Grzegorz
Kurek Leopold	Trentscher Eljas
Löwenberg Maks	Tustanowski Emil
Łucyk Andrzej	Wysoczański Tadeusz

Załużny Włodzimierz

Stopień drugi otrzymał 1 uczeń, stopień trzeci 5. Do egzaminu poprawczego po wakacyach przeznaczono 1.

KLASA IIA.

Stopień celujący:

Błażkiewicz Jan   Staromiejska Jadwiga (pryw.)

Stopień pierwszy:

Ambros Michał	Jelonek Walery
Andrusyk Teodor	Kaczmar Włodzimierz
Bachmann Chaim	Kędziński Wojciech
Beczyński Wiktor	Kleiner Dawid
Bedronek Władysław	Knebloch Władysław
Bleicher Chaim	Krupiczka Stefan
Chmiótek Maryan	Kulinicz Teodor
Dąbrowski Henryk	Langiert Władysław
Diug Michał	Lisowski Stanisław
Fuhrmann Mendel	Łukawski Michał
Himmel Rafael	Meth Zygfryd
Janocki Henryk	Niedźwiedzki Jan

Pallas Stefan
Piotrowski Franciszek
Schreier Lipa
Schreier Ozyasz
Sochański Michał
Sternberg Józef

Strzelczyński Konstanty
Tiegermann Ignacy (ryw.)
Szczerbak Franciszek
Szemelowski Michał
Teśluk Eugeniusz
Werenicki Jan

Zubczewski Stefan.

Stopień drugi otrzymało 5 uczniów, trzeci 1. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1, do uzupełniającego 1.

KLASA IIB.

Stopień pierwszy:

Babiak Piotr
Błahut Michał
Dienstag Ozyasz
Fastmann Józef
Garfunkel Samuel
Hammerschmidt Izydor
Händel Adolf
Josefsberg Mojżesz
Josefsberg Nachim
Jurków Bazyl
Kędziński Czesław
Lów Jonas
Lów Sisia
Małaszczak Michał

Mikołajski Michał
Nehowicz Włodzimierz
Pilpel Emanuel
Rosenblatt Izydor
Schneeweiss Meilech
Stankiewicz Leon
Suszkiewicz Michał
Szczebanowicz Karol
Turfeltaub Samuel
Wagmann Rafael
Wagschal Leon
Wahl Aron
Waldmann Elias
Waltenberger Kazimierz

Wysoczański Włodzimierz

Stopień drugi otrzymało 9 uczniów. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 8.

KLASA IIIA.

Stopień celujący:

Burghardt Bronisław
Kreisberg Izak

Łańcucki Seweryn
Taubenfeld Karol (pryw.)

Stopień pierwszy:

Adler Herman
Altmann Jeremiasz
Backenroth Salomon
Birnbaum Wolf
Braseliten Baruch
Ciupka Ignacy
Dulig Józef
Fink Hersch

Frommer Benedikt
Gawlik Czesław
Hałuszka Mikołaj
Hrapkiewicz Piotr
Kahane Abraham
Kelhoffer Dawid
Kleinberg Fryderyk
Kluzowicz Jan

Kmetyk Stefan
Kana, ienstein Samuel
Konkol Edward
Krysa Aleksander
Książek Ferdynand
Liebermann Wilhelm
Matukiewicz Witold
Meth Jakób
Partyka Ignacy

Pełczyński Leon
Pikulski Adam
Pikulski Franciszek
Rosenberg Aleksander
Sandauer Juda
Słoński Włodzimierz
Stewkowski Aleksander
Tatarski Tecfil
Walter Jerzy

Znamirowski Albin

Stopień drugi otrzymało 2 uczniów, stopień trzeci 1. Do egzaminu poprawczego po wakacyach przeznaczono 1.

KLASA IIIB.

Stopień celujący:

Niemeówna Stanisława (pryw.)

Stopień pierwszy:

Bigoraj Edward
Fedyna Roman
Hopfinger Maksymilian
Janczałek Henryk
Jasienicki Eugeniusz
Kaiser Baruch
Kindij Julian
Kobryn Jan
Krajczyk Emil
Laurynów Władysław
Lew Ambroży
Linn Eisig
Lityński Tadeusz
Löwenberg Jakób
Maczek Franciszek
Maczek Stanisław

Mayer Feliks
Mansberg Samuel
Nikorak Mikołaj
Ortyński Antoni
Pola Michał
Rudawski Aleksander
Schergel Abraham
Schulz Bruno
Schwarz Markus
Silberschlag Salomon
Stern Abner
Szypajło Julian
Terlecki Mikołaj
Wacławik Stanisław
Wagmann Leisor
Zdebski Włodzimierz

Stopień drugi otrzymało 4 uczniów, trzeci 3. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 3 ucz. publ. i 1 prywatystkę.

KLASA IVA.

Stopień pierwszy:

Ciośłowski Klemens
Czystohorski Józef
Gawlik Michał
Jednaki Julian

Kahane Maxymilian
Koerbel Beriseh
Konwicki Henryk
Kuhmerker Leon

Kuspys Eustachy	Pomeranz Wolf
Kuźmin Stanisław	Rajchel Jan
Lachowicz Tadeusz	Rosenbusch Maxymilian
Lecker Isaak	Semec Bazyli
Leśniański Józef	Sternbach Jakób
Lippmann Emanuel	Wagner Michał
Majewski Bronisław	Wąsowicz Kazimierz
Melnyk Andrzej	Woszczyński Stanisław
Münich Michał	Zeńczak Maryan

Stopień drugi otrzymało 4 uczniów, stopień trzeci 1. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

KLASA IVB.

Stopień celujący:

Reinharz Hersch

Stopień pierwszy:

Antler Mojżesz	Lustig Szymon
Berger Abraham	Mermelstein Jakób
Bohonos Mikołaj	Miahkij Julian
Bokser Süsche	Modrycki Sebastyan
Buchwald Leopold	Niemitowicz Teodor
Drechsler Izrael	Nikorak Izydor
Flecker Oskar	Rabach Mojżesz
Fritz Jan	Rohrberger Abraham
Hampel Henryk	Schuster Fabian
Hermann Ernest	Serwacki Stanisław
Horowitz Herman	Starak Franciszek
Kreisberg Samuel	Trau Schaje
Landes Aron	Wawryk Mikołaj (pryw.)

Stopień drugi otrzymał 1 uczeń. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

KLASA VA.

Stopień celujący:

Tanenbaum Izrael

Stopień pierwszy:

Adamowicz Józef	Dąbrowski Wojciech
Bojda Julian	Dobosiewicz Stanisław
Borczy Wojciech	Fleischer Herman
Brüch Franciszek	Hermann Bolesław
	Hexel Jan

Hruszowski Józef
Janowicz Mirosław
Kubala Mieczysław
Lachowicz Feliks
Leontowicz Paweł
Michajłowski Teofil

Rudawski Bazyli
Schuster Alojzy
Słoński Julian
Szajna Józef
Szwabowicz Tadeusz
Urbanowicz Sebastyan

Zajst Karol

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 2 ucz. publ. i 1. prywat.

KLASA VB.

Stopień celujący:

Gerstenfeld Jakób

Herbst Edward

Stopień pierwszy:

Bartoszewski Władysław
Chajes Markus
Duciak Michał
Eidelsheim Salomon
Eisenstein Bernard
Gottesmann Chaskel
Händel Salomon
Heiss Chaim
Kelhoffer Izydor
Kondrat Antoni

Kreisberg Bernard
Linn Eisig
Rarutkiewicz Stanisław
Rosner Chaim
Strzelczyński Longin
Terlecki Michał
Turner Samson
Urich Romuald
Wojtowicz Maryan
Zajączkowski Kazimierz

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 2.

KLASA VI.

Stopień celujący:

Freymann Samuel
Hamerschmid Benjamin

Kniażyński Jerzy
Kusznir Daniel

Stopień pierwszy:

Backenroth Jakób
Fedytnik Michał
Hruszowski Mojżesz
Ilnicki Roman
Jahn Maryan
Janowicz Arseni
Kitz Józef
Mazurkiewicz Jan

Niementowski Jerzy
Petrykówna Zofia (pryw.)
Rosenberg Abraham
Rutz Franciszek
Tiegermann Leopold
Unger Marcell
Wawryk Jan
Wojtowicz Ignacy

Stopień drugi otrzymało 3 uczniów, trzeci 1. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 4.

KLASA VII.

Stopień celujący:

Hammerschmiedtówna Sosie (pr.) Herman Włodzimierz
Iwasiówka Michał

Stopień pierwszy:

Giosłowski Józef	Piotrowski Stanisław
Czarnik Maryan	Rosenblatt Chaim
Hampel Franciszek	Ruhdörfer Jakób
Hampel Jan	Ruhrberg Mendel
Kocko Mikołaj	Seif Hersch
Kreisberg Wiktor	Soja Zdzisław
Kucij Grzegorz	Strzelezyński Lenn
Lachowicz Marcin	Sussmann Maurycy
Lindenbaum Markus	Wachtel Wilhelm
Nikorak Włodzimierz	Waltenberger Bronisław
Oryszkiewicz Julian	Widacki Stanisław
Osiowski Aleksander	Winnicki Grzegorz
Ossoliński Leon	Witz Zygmunt
Pawłowski Mieczysław	Zintel Jan
Pelczyński Julian	Zrębowicz Roman

Stopień drugi otrzymało 5 uczniów, stopień trzeci 1. Do egzaminu poprawczego przeznaczono 3.

KLASA VIII.

Stopień celujący:

Bryda Władysław Chajes Saul
Fritz Józef

Stopień pierwszy:

Allerhand Saul	Kondrat Miron
Antonów Andrzej	Kornbaum Samuel
Aschkenaze Izrael	Kubala Józef
Barchasz Zisze	Kuczera Mieczysław
Bobrzyński Władysław	Langrock Tobiasz
Chajes Teofil	Lauterbach Majer
Drozdowski Bronisław	Majewski Edward
Goldhammer Izydor	Przybylski Karol
Grech Włodzimierz	Rosen Berisch
Hopfinger Ignacy	Rudörfer Mechel
Hornicki Teofil	Schäffer Jerzy
Jakubowski Bolesław	Schutzmann Ignacy
Kalmus Emil	Waltz Józef

Zináder Joel

2 uczniów przeznaczono do egzaminu poprawczego.

XII Wynik egzaminu dojrzałości:

Do egzaminu zgłosiło się w b. r. szk.

a) uczniów publicznych	30
b) eksternistów	2

Komisya egzaminacyjna pod przewodnictwem ck. radycy rządu i dyrektora ck. gimnazjum V. we Lwowie WP. Franciszka Próchnickiego uznała:

a) za dojrzałych z odznaczn. uczn. publicz.	4
b) za dojrzałych uczniów publicznych	23
c) za dojrzałych eksternistów	1
d) przeznaczyła do egz. poprawczego z jednego przedmiotu uczn. publ.	3
e) przeznaczyła do egzaminu poprawczego z jednego przedmiotu ekstern.	1
Razem	32

Wykaz imienny abiturjentów:

a) dojrzały z odznaczeniem: Bryda Władysław, Chajes Saul, Fritz Józef, Schutzman Ignacy,

b) dojrzały: Allerhand Saul, Antonów Andrzej, Aschkenase Izrael, Barchasz Sische, Bobrzyński Władysław, Chajes Teofil, Drozdowski Bronisław, Goldhamer Izydor, Grech Włodzimierz, Hopfinger Ignacy, Hornicki Teofil, Jakubowski Boesław, Josefsberg Samuel, Kalmus Emil, Kondrat Miron, Krohn Majer, (ekst.) Kubala Józef, Langrok Tobiasz, Lauterbach Majer, Majewski Edward, Rosen Berisch, Rudörfer Mechel, Schäffer Jerzy, Waltz Józef,

XIII. Do wiadomości rodziców i opiekunów.

Wpisu uczniów na rok 1905/6, odbywać się będą w dniach 30. i 31. sierpnia r. b. Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględnione.

Do wpisu winni się uczniowie zgłosić osobiście w towarzystwie rodziców lub opiekunów, przedłożyć świadectwo z ostatniego półrocza i zapłacić 2 kor. na zbiory naukowe; uczniowie nowo do zakładu wstępujący mają wykazać się metryką, świadectwem szczepienia ospy lub rewakcynacyi, odbytej nie dawniej jak przed rokiem i uiścić takse wstępną w kwocie 4 koron 20 h.

Egzamin wstępny do I. kl. odbywa się w 2 terminach z końcem roku szkolnego 15. lipca i dnia 1. i 2. września. W każdym z tych terminów rozstrzyga się o przyjęciu ucznia stanowczo, a powtórzenie egzaminu wstępnego w innym zakładzie jest wzbronione.

Do egzaminu wstępnego do klasy I. ma każdy uczeń przynieść z sobą książkę polską i niemiecką z IV. kl. szkoły ludowej i przybory do pisania.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do kl. I.;

a) *Z religii*: wiadomości, których według teraźniejszego rozkładu nabyć powinien uczeń w pierwszych czterech latach obowiązkowej nauki szkolnej w szkołach czteroklasowych.

b) *Z języka wykładowego*: Czytanie płynne i wyraziste objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami, znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom i piśmienny rozbiór jednego zdania pojedynczego z kilku zwykłymi określeniami.

c) *Z języka niemieckiego*: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników, i zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych),

odmiany słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach stronv czynnej i biernej, tudzież odmiana najzwyczajszych czasowników mocnych, zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych, poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść poda się uczniom przed podyktowaniem w języku wykładowym.

d) Z *rachunków*: Pisanie liczb do miliona włącznie, biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi, pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia 30 i 31 sierpnia.

Opłata szkolna w kwocie 30 kor. na każde półrocze musi być złożoną w pierwszych sześciu tygodniach każdego półrocza. Uczniowie klasy I. złożą ją za I. półrocze w ciągu miesiąca listopada.

Według rozp. c. k. Rady Szk. kraj. z dnia 15. kwietnia 1894 l. 7312 ma każdy uczeń między 1. a 15. lutego złożyć 1. kor. na cele zabaw szkolnych.

Rodzice i opiekunowie powinni zasięgnąć wiadomości w Dyrekcyi przed umieszczeniem ucznia na stancyi, aby uniknąć często niemiłych następstw. Również jest obowiązkiem rodziców i opiekunów porozumiewać się często ze szkołą o postępie i gromadzeniu się uczniów. W tym celu będą się gromadzili panowie profesorowie co drugą niedzielę po nabożeństwie w sali konferencyjnej i z całą gotowością będą udzielali potrzebnych wyjaśnień.

W Drohobyczu dnia 15. lipca 1905.

Józef Staromiejski
dyrektor.